

X1

Eeva Rohas:
"Autoton keskusta, jossa olisi enemmän kahviloita, tarjoaisi lisää tilaisuuksia törmätä kiinnostaviin ihmisiin ja lauseisiin, joiden pohjalta voisi syntyä pait-si kirjallisia myös elävän elämän tarinoita."

Kuva: Pekka Holmström

EEVA ROHAS

ja 4 muuta kirjailijaa kertoo, mikä vetää kirjailijoita Jyväskylään.

Jyväskylä on kaksikymppisten kaupunki

Olli Nietanen paljastaa, kuinka tulevaisuutta tutkitaan

José Ayala kansainvälistää Keski-Suomea

Jyväskylän taideskene käy kuumana

X1 ON OSA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON AGORA CENTERIN INNOVAATIOKESKITTYMÄÄ TUKEVIA KEIHÄÄNKÄRKIHANKKEITA. LEHTI ESITTELEE KESKISUOMALAISIA IHMISIÄ JA ILMIÖITÄ, JOISSA ON AINEKSIA KASVATTA KESKI-SUOMESTA PERSOONALLINEN, HOUKUTTELEVA, KIEHTOVA, DYNAAMINEN, KANSAINVÄLISESTI HUOMIONARVOINEN JA KESTÄVÄSTI ELINVOIMAINEN PAIKKA.

X1

Nostaa esiin kiinnostavia ihmisiä ja ilmiöitä Keski-Suomesta.

PÄÄTOIMITUS JA TAITTO

Jarkko Könönen

TILAUKSET JA YHTEYDENOTOT

X-Lehti, Sari-Minna Havimäki
Jyväskylän Yliopisto, Agora Center
sari-minna.havimaki@jyu.fi

Tämä julkaisu on osa Jyväskylän Yliopiston Agora Centerin Innovaatiokeskittymää tukevia keihäänkärkihankkeita.
Julkaisun ovat mahdollistaneet alla olevat tahot.

PÄÄKIRJOITUS 04

Miten saada aikaan paikka, jossa syntyy paljon, hyviä ideoita.

MIKÄKUMMAINNOVAATIO 08

Tutkimusprofessori Antti Hautamäki ja tutkimuskoordinaattori Kaisa Oksanen kertovat mikä innovaatio on.

ENNUSTAJA 12

Olli Hietanen paljastaa, kuinka tulevaisuutta ennustetaan.

ÄKKIGALLERIA 14

Jyväskylän taideskene käy kuumana Leena Lokan ja Raija Partasen mielestä.

SHANGHAI SHAKES, JYVÄSKYLÄ ROCKS 20

Celadon Skies palauttaa syntikkapopin Suomen soittolistoille.

MAAGINEN JYVÄSKYLÄ-ILMIÖ 24

Viisi kiinnostavaa kirjailijaa kertoo suhteestaan Keski-Suomeen.

TÄSTÄ EI TULE MITÄÄN ILMAN NAISIA! 30

Naisjohtajuus voisi olla yksi ratkaisu luovuuden lisääntymiseen.

JOSÉ 34

Kansainvälinen persoona kansainvälistää Keski-Suomea.

SILLANRAKENTAJAT 38

Vaihto-opiskelijat tarkastelevat kriittisesti Jyväskylää.

ISOSTI 40

Yrittäjähenkiset nuoret miehet perustivat ryhmän, jossa voi auttaa toisiaan tekemään menestyvää bisnestä.

DESIGNED IN JYVÄSKYLÄ 44

Kuusi kiinnostavaa suunnittelijaa kertoo, mistä he saavat ideansa.

SHOULD I STAY OR SHOULD I GO? 52

Opiskelijat ovat avainasemassa rakennettaessa kansainvälistä innovaatiokeskittymää. Mikä saisi heidät jäämään seudulle?

20 63

Jyväskylä on kaksikymppisten kaupunki.

KULTTUURILÄÄKETTÄ 65

Kulttuuria käytetään yhä enemmän hyvinvoinnin edistämiseen, mutta miten?

MITEN LUOVAA PROSESSIA TULISI PROJEKTOIDA 68

Mikko Pitkänen haluaa kehittää uudenlaisia, ihmislähtöisiä projektijohtamisen malleja.

MITEN INNOVAATIOKESKITTYMÄ TOIMII? 69

Seppo Risku kertoo innovaatiokeskittymän strategiasta.

KELTAISTA! 70

Monkey Business kehittää mielenmallipeliä, jolla ratkotaan ajatusristiriitoja ja synnytetään luovaa ilmapiiriä.

X Pääkirjoitus

--> Julkaisu pyrkii tarkastelemaan innovaatioita hiukan toisessa valossa

Katse kauas

Teksti ja valokuva: Jarkko Könönen

Pidät kädessäsi ensimmäistä X-lehteä. X on iskostunut Keski-Suomen innovaatiokeskittymän tunnukseksi. Se kuvaa risteystä, jossa Keski-Suomi on - risteystä, jossa tulee tehdä päätöksiä oikean tulevaisuuden suunnan valitsemiseksi. Se kuvaa myös aarteen sijaintia kartalla - aarteen, jonka päällä keskisuomalaiset seisovat, mutta jota he eivät ehkä vielä havaitse. Julkaisu nostaa esiin kiinnostavia keskisuomalaisia ihmisiä ja ilmiöitä, joista jokainen on aarre, ja jokaisessa on aimo annos luovuutta ja rohkeutta nostaa itsensä ja seutukunta maailmankartalle. Luovuus on edellytys innovaatioiden syntymiselle. Miten lisätä luovuutta Keski-Suomessa?

Muutin perheeni kanssa Jyväskylään reilun 10 vuoden Helsingissä asumisen jälkeen vuonna 2009. Hektiset vuodet muotoilu- ja mainostoimiston suunnittelijana ja luovana johtajana saivat kaipaamaan rauhallisempaa elämäntapaa. Idea muutosta Jyväskylään syntyi pienessä katalaanikylässä Espanjan ja Ranskan rajalla. Tutkimme vaimoni kanssa Suomen karttaa ja vertailimme kaupunkeja. Emme halunneet palata Helsinkiin. Tampere ja Kuopio tuntuivat liian tutuille, Oulu oli liian pohjoisessa ja Turku täynnä turkulaisia. Entä Jyväskylä? Siellä ei asu sukulaisia, eikä Keski-Suomi ole kummallekaan tuttu, mitä hauskaa me siellä tekisimme?

Voisimmeko nostaa Jyväskylän maailmankartalle yhdistämällä arkkitehti- ja brändisuunnittelua, joiden asian-

tuntijoita olemme? Keski-Suomihan on Alvar Aallon koti-seutu ja auttoi Alvaria toteuttamaan ensitöitään nousussa maailmanmaineeseen. Ja onhan siellä hieno yliopisto, paljon opiskelijoita, kumpuilevat maisemat, Päijänne ja paljon erilaista urheilutoimintaa. Päätimme testata ideamme ja muutimme Jyväskylään.

Huomasimme nopeasti, että arkkitehtitoimiston aloittaminen Keski-Suomessa laman keskellä on varsin haastavaa, varsinkin jos haluaa tehdä hiukan tavallista innovatiivisempaa rakentamista. Totesimme pian, että jos haluaa tehdä laadukasta arkkitehtuuria Jyväskylään, täytyy asua Helsingissä. Sinne vaimoni pian työn takia muuttikin, itse päätin vielä hetkeksi jäädä seudulle.

Tutustuin innovaatioprofessori Antti Hautamäkeen, joka kertoi Keski-Suomen innovaatiokeskittymän rakentamisesta. Meillä kummallakin oli ajatus nostaa omalla tavalamme Jyväskylä maailmankartalle ja pian liityinkin Jyväskylän Yliopiston Agora Centerin Innovaatiokeskittymää tukeviin keihäänkärkihankkeisiin auttamaan Anttia. Tehäväni oli pohtia luovuutta synnyttäviä ympäristöjä. Koska innovaatiot ovat seurausta luovuudesta, olisi tärkeää synnyttää ympäristöjä, jotka tukevat luovuutta. Arkkitehti- ja brändisuunnittelijana voisin tutkia, kuinka tällaisia ympäristöjä voitaisiin saada aikaan Keski-Suomeen.

Aloitin projektitutkijan työn pohtimalla, mitä ”innovaatiokeskittymä” oikein tarkoittaa. Innovaatio on idea, joka on otettu käyttöön eikä makaa pöytälaatikossa. Se tuottaa käyttäjilleen uudenlaista hyötyä ja keksijälleen korvausta idean käytöstä. Ilman ideoita ei ole innovaatioita, mutta kaikista ideoista ei ole innovaatioiksi.

Tämän pohjalta kirjasin itselleni innovaatiokeskittymän määritelmän. Se on paikka, jossa syntyy paljon, hyviä ideoita ja jossa ideoista saadaan tehokkaasti jalostettua innovaatioita. Paikalla on siis kaksi ominaisuutta. Innovaatiokeskittymässä tulee olla jotain, mikä saa aikaan paljon tuoreita ideoita ja siellä tulee olla hyvät mahdollisuudet jalostaa ideoista innovaatioita.

”Innovaatiokeskittymä on paikka, jossa syntyy paljon, hyviä ideoita ja jossa ideoista saadaan tehokkaasti jalostettua innovaatioita.”

Mielestäni hyvien, tuoreiden ideoiden aikaansaamiseen ei keskitytä tarpeeksi Suomessa. Oletetaan, että ideoita syntyy itsestään. Jalostamiseen, joka käsittää esimerkiksi tuotekehittämistä, tuotteistamista, rahoitusta ja markkinointia, on monenlaisia apuja käytettävissä ja niitä kehitetään monilla tahoilla koko ajan lisää. Olen sitä mieltä, että huonoa ideaa tarvitsee ”jalostaa” paljon ennen kuin siitä tulee innovaatiokelpoinen. Hyvät ideat jalostuvat innovaatioiksi lähes itsestään, ne viedään käsistä. Olisi siis tärkeää saada syntymään paljon hyviä ja tuoreita ideoita, joten keskityin miettimään tätä.

Kirjassaan ”*How to Get Ideas*”, mainonnansuunnittelijaguru Jack Foster kertoo idean olevan vanhojen elementtien uusi yhdistelmä. Hyvät ideat ovat usein sellaisia, joista voi todeta: ”Miksei tämä heti tullut mieleen?” tai ”Miksi tätä ei ole vielä kukaan oivaltanut?”. Hän toteaa kirjassaan saman, minkä itse olen luovan toimiston suunnittelijana todennut; parhaat ideat syntyvät epämuodollisessa ilmapiirissä, kun tekijöillä on hauskaa. Toisaalta parhaat ideat vaativat syntyäkseen tarkasti määritetyn kohteen tai ratkaistavan ongelman, ja taustalla täytyy hämöttää deadline. Epämuodollinen ja hauska ilmapiiri sijaitsee usein muualla kuin töihin tarkoitetuissa tiloissa. Yleensä ne sijaitsevat lähimässä baarissa.

Tämä voi johtua siitä, että ideat, vanhojen elementtien uudet yhdistelmät, muistuttavat luonteeltaan mutaatioita, ne ovat normaaleista ajatusradoista poikkeavia ajatuksia

ja tuntuvat virheiltä. Kun useimmilla suomalaisilla työpaikoilla yhä vallitsee kurin ja teollisen työn ilmapiiri, jossa virheitä, erehdyksiä ja poikkeavuuksia pyritään välttämään, hakeutuu moni luovan työn tekijä tiloihin, joissa voi ajatella vapautuneesti ilman epäonnistumisen pelkoa.

Virheiden ja epäonnistumisen pelko on yksi merkittävää ideoinnin estäjä. Tärkeää ideoiden ja innovaatioiden kannalta olisi siis luoda ympäristöjä, joissa vallitsee *kokeiluja suosiva, epämuodollinen ilmapiiri*.

Toiseksi tarvitaan *rohkeuden kulttuuria houkuttamaan ja synnyttämään idearikkaita ihmisiä*. Testasin kyselyllä, mikä saisi helsinkiläisten luovien toimistojen idearikkaita ihmisiä muuttamaan Jyväskylään. Tulos oli: tällä hetkellä ei mikään, mutta jos kaupunki tekisi tai kaupungissa tapahtuisi jotain rohkeaa ja persoonallista, niin ehkä sitten.

”Luovat kulttuurit syntyvät usein niin, että jokin aika ja paikka vetoaa tietynlaisiin ihmisiin. Jos ajattelu, ideat, kiinnostavat ihmiset ja kohta sen perään asiakkaat sekä kumppanit muuttaisivat Jyväskylään, voisin ajatella tulevani perässä. Siviiliminä seuraisi luultavasti työminäni eikä toisin päin”, sanoi Tommi Laiho Folk Finlandista.

”Miltä tuntuisi olla Suomen inspiroivin, uuden ajan opiskelijakaupunki?”, kysyi Päivi Topinoja-Aranko Family Inc:stä.

Pekka Toivonen Kasino Creative Studiosta vaati Jyväskylästä rentoutta ja aitoutta, joka alkaa olla harvinaista Helsingissä. ”Punavuori on ihan porvarisoitunut, samoin Töölö ja Kruna. Sertifikaatteja ja design-diplomeja kaupungille sataa ja kulttuuriministeriössä luullaan, että ollaan joulupukkeja. Mutta joku semmonen anarkistinen väliaikuisuuden ja aidon taiteellisuuden henki uupuu joka korttelistosta - milloin viimeksi näit missään kivijalassa jotain uutta (as in ”uutta”)”? Kulkisko Jyväskylän kohdalla rentouden ja aitouden napa- eli ilmapiiri? Sinne kaikki räppärit ja räätälit, joita ei keski-ikäistyminen kiinnosta.”

Tommi Laitio Demos Helsingistä sanoo: ”Jyväskylä olisi kiinnostava paikka, jos siellä olisi sellaisia toimijoita, jotka katsovat maailmalle rohkeasti ikään kuin Helsingin yli. Siis joku kovan tason ruoka-alan firma, kovan tason muotifirma, nuori ja dynaaminen kaupunginjohtaja tai Suomen kovin jazz-pumppu.”

Idealist Oy:n Saku Tuomisen mielestä tärkeää on läpinäkyvyys ja tekemisen aitous. ”Se että ihan oikeasti panostetaan ja otetaan riskejä hienojen presentaatioiden, sloganeiden ja videoiden sijaan. Jyväskylä lupaa sijoittaa 100 miljoonaa 1000 kunnianhimoiseen luovan talouden yritykseen ja hankkeeseen, pieneen ja suureen. Rahaston tarkoituksena on olla voittoa tuottava, riskkejä pelkäämätön.”

Austinissa, USA:ssa järjestettiin ilmainen sairaanhoito muusikoille. Tämän rohkean toimenpiteen seurauksena Austinia voi tänään kutsua globaaliksi musiikin innovaatiokeskittymäksi. Muusikoiden perässä sinne tulivat levy-yhtiöt ja sijoittajat.

Portlandin kaupunki on määrätietoisesti satsannut hyväan kaupunkisuunnitteluun, innovatiiviseen julkiseen liikenteeseen ja poistanut autot keskustasta. Lapsiperheet ovat muuttaneet keskustaan ja siellä viihtyy myös maailman maineikkain mainostoimisto Wieden&Kennedy. Kaupunki on yksi maailman luovuusintensiivisten alojen innovaatiokeskittymistä.

Bilbao sai houkuteltua Guggenheimin museon kaupun-

kiin ja sen suunnittelijaksi Frank Gehryn. Yksi rakennus, Guggenheimin museoa pienempikin, voi sähköistää kaupungin tunnelman aiempaa energisemmäksi, tässä tapauksessa yhdeksi maailman taiteen innovaatiokeskittymistä.

San Sebastian Pohjois-Espanjassa on tunnettu pintxos-herkuistaan, joita tarjotaan lukemattomissa baareissa. San Sebastianista on kehittynyt yksi globaaleista ruoan innovaatiokeskittymistä, tänään se on maailman merkittävimpiä Michelin -tähtien tihentymiä. Näissä paikoissa henkii *rohkeuden kulttuuri*.

Olen tuuminut, että innovaatiotoiminta tuntuu hyvin miehiseltä ja vaikuttaa olevan KTM-kasvuyrittäjien, tekkinörttien ja keksijäpellettomien temmellyskenttä, jonne ei ole asiaa naisilla, lapsilla, vanhuksilla, taiteilijoilla, filosoifeilla, sivareilla, maahanmuuttajilla eikä muilla inhimillisillä olennoilla. Ainoa vakavasti otettava ja kaupallisesti hyödyllinen ideointi tähtää uudenlaisten teknologioiden synnyttämiseen. Tällä tavoin *syrymällä jää syntymättä ja hyödyntämättä huima määrä elämää parantavia ideoita*. Jyväskylän humanistispainotteinen yliopisto ja sieltä valmistuvat voisivat olla edelläkävijöitä pehmeämpien ja ihmisläheisten innovaatioiden tekijöinä. Suomessa ei ole esimerkiksi merkittävää *ideakoulua*, jossa määrätietoisesti opetettaisiin hyvien ideoiden synnyttämistä. Se voisi sijaita Keski-Suomessa.

”Innovaatiotoiminta tuntuu hyvin miehiseltä ja vaikuttaa olevan KTM-kasvuyrittäjien, tekkinörttien ja keksijäpellettomien temmellyskenttä, jonne ei ole asiaa naisilla, lapsilla, vanhuksilla, taiteilijoilla, filosoifeilla, sivareilla, maahanmuuttajilla eikä muilla inhimillisillä olennoilla.”

Moni tunnistaa tilanteen, jossa samalla aaltopituudella olevan henkilön kanssa alkaa huimaa vauhtia kehkeytymään ideoita. Kehkeytymistä ei ala välttämättä tapahtumaan taitotasoltaan samanlaisten tai saman alan ihmisten kanssa. Taitojen, iän tai elämäntilanteen sijaan kyse on jollakin tavalla samanlaisesta asenteesta elämään ja asioihin. *Sielunveljien tai hengenheimolaisten yhteensaattaminen* on yksi tehokkaimmista idearikkaan ja luovan tilan synnyttäjästä. Tähän osittain tämä julkaisukin perustuu.

Keskustellessani innovaatiokeskittymästä keskusomaalaisten toimijoiden kanssa on puheen aiheet usein keskittyneet käsittelemään hyötyjä, joita innovaatiokeskittymä synnyttää Keski-Suomelle sekä Keski-Suomeen kohdistuvia kehitystoimenpiteitä, joilla seutu saataisiin elinvoimaiseksi. Tällainen itsekeskeinen ajattelu ei ehkä synnytä hyviä ideoita ja edistä innovaatiokeskittymäksi kasvamista. *Katse tulisi suunnata enemmän ulospäin ja ajatella empaattisesti*; millaisia ratkaisuja me voisimme tehdä Keski-Suomessa maailman pelastamiseksi? Miten tuntisimme paremmin maailman ongelmia, jotta voisimme tarjota niihin arvok-

kaita ratkaisuja?

Luovasta fyysisestä tilasta puhuttaessa tulee itselleni mieleen loft-tila, ateljee tai muu pajan kaltainen tila, jossa ympäristön rosoisuus ja keskeneräisyys sekä huonetilojen riittävä korkeus saa pään täyttymään ideoista. Mieli tuntuu vapaalta. Kuoliaaksi viimeistellyt bisnesparkien toimistotilat synnyttävät yleensä päinvastaisen reaktion. Ehkä innovaatiokeskittymässä tulisi bisnesparkien sijaan olla enemmän *edullisia ”autotalleja” ja loft-pajoja*.

Kaupunkitila, jossa luovuus on läsnä, näyttää yleensä kirjavalta, moniarvoiselta, kokeilevalta ja inhimilliseltä. Luova kaupunkitila viestii kaupungin rohkeudesta olla persoonallinen. Sitä eivät hallitse autot tai virkamiehet, poliitikot tai poliisit, vaan kaupungin asukkaat. Kaupunki tuntuu omalta. Ihmiset lähtevät mieluummin tapaamaan toisiaan ulos kuin jököttävät sohvillaan. Ehkä Keski-Suomen ja etenkin sen keskuksen, Jyväskylän, tulisi enemmän pyrkiä *persoonallisen rohkean kaupunkitilan ja oman kaupungin synnyttämiseen*.

Ideota eli ajatusmutaatioita syntyy usein *ajatuksia vaihtamalla* - sekoittamalla omia ja muiden ajatuksia. Omilta vakiintuneilta ajatusradoilta pääsee sivuraiteille esimerkiksi tapaamalla uusia ihmisiä, rikkomalla henkilökohtaisia rutiineja, kokeilemalla jotain itselle uutta. Nämä toimenpiteet vaativat paljon rohkeutta ja viitseliäisyyttä, jota monella ei ole. Kaupunkitila voi helpottaa kohtaamisia, jos kaupungissa olisi sopivasti nk. *kolmansia tiloja*, kodin ja työn välimaastossa sijaitsevia paikkoja, jossa ihmiset voivat tavata toisiaan. Suomessa näitä yleensä ovat baarit, ravintolat, kahvilat, huoltamot ja ostoskeskukset. Suomalaiset kulttuuritilat taas ovat yleensä kolkkoja instituutioita, joissa passiivisesti vastaanotetaan esitys tai asioidaan muuten moitteettomasti varoen rikkomasta julkista omaisuutta. Esimerkiksi Jyväskylä kaipaa ihmisten kohtaamisia ja yhteistä tekemistä mahdollistavia julkisia ja kaupallisia tiloja sekä näiden sekoituksia; kirjastokahvila, kulttuurityöpaja-baari, ruokakurssiravintola, pientuottajien ostoskeskus.

Lopuksi mielestäni tärkein asia siihen, miten saadaan aikaan innovaatiokeskittymä - paikka, jossa syntyy paljon, hyviä ideoita. Tarvitaan *luovaa johtajuutta*. Monet johtajat sietävät ”kevyttä” luovuutta, mutta todellinen rajoja rikko-va, uutta luova, avantgardistinen ja anarkistinen luovuus koetaan uhkana. Sitä on vaikea kontrolloida, varsinkin jos mieltää johtamisen kontrolloinniksi. Käsillä tehtävää työtä tehostettiin joskus kontrolloimalla, korvien välissä tehtävään työhön se ei toimi. Miehininen, kontrolliin perustuva johtaminen ei edistä ideoiden syntymistä. Enemmän kannustamiseen, tukemiseen ja välittämiseen perustuva *naisjohtajuus* voi olla yksi ratkaisu menestyvään luovuuden johtamiseen ja innovaatiokeskittymän syntymiseen. Jyväskylä voisi olla jopa *Global Women Innovation Center*.

Monia merkittäviä ideoita on aluksi kauhisteltu, sitten väheksytty ja lopuksi ylistetty. Jos tämän todella sisäistää, on valinnut oikean suunnan suuressa X-risteyksessä.

Jarkko Könönen toimi projektitutkijana Jyväskylän Yliopiston Agora Centerin Innovaatiokeskittymää tukevissa keihäänkärkihankkeissa 2010-2011. Hän on arkkitehti, joka halusi hetken mielijohteesta nostaa Jyväskylän maailmankartalle.

MIKÄKUMMAINNOVAATIO?

Teksti: Antti Hautamäki, Kaisa Oksanen | Valokuva: Jarkko Könönen

Innovaatiot mystifioidaan usein niin ihmeellisiksi asioiksi, että juuri kukaan ei usko tehneensä sellaisia. Tosiasiassa kaikki ihmiset ovat innovatiivisia ja kaikilla työpaikoilla tehdään koko ajan parannuksia. Yksinkertaisesti ilmaisten innovaatio on uusi hyödyllinen asia, joka on otettu käyttöön. Hyödyllisyys ei tarkoita vain taloudellista hyötyä, vaan uutta yhteiskunnallista arvoa. Antti Hautamäki ja Kaisa Oksanen kertovat mistä innovaatioissa on pohjimmiltaan kyse.

Innovaatio alkaa tiedostetusta ongelmasta. Sen ratkaisemiseksi tarvitaan ideoita. Pelkkä idea ei kuitenkaan ole innovaatio. Vasta idean kehittäminen, testaaminen ja käyttöönotto näyttää onko ideasta hyötyä. Innovaatiot syntyvät usein yhdistämällä erilaista tietoa. Sen takia innovatiivisuus edellyttää verkottumista ja yhteistyötä. Innovointi on luovaa toimintaa, jossa jaetaan tietoa ja osaamista ja yhdistetään sitä yllättävillä tavoilla.

“Emme voi ennakoita mihin innovointi johtaa. Innovatiivisen mielen tulee olla avoin yllätyksille ja myös epäonnistumisille. Ihmiset innovoivat parhaiten ympäristöissä, joissa vallitsevat luovuus, innostus ja kannustaminen”

Keski-Suomeen ollaan rakentamassa innovaatiokeskittymää. Kuulostaa juhlalliselta mutta asia on yksinkertainen. Pärjätäksemme kansainvälisessä kilpailussa meidän on oltava innovatiivisia ja luotava sellaisia tuotteita, joilla on maailmalla kysyntää. Emme voi olla kaikessa hyviä. Siksi meidän on kyettävä erikoistumaan meille luontaiseen osaamiseen ja siihen perustuvaan yritystoimintaan. Se mitä tehdään, pitää tehdä todella hyvin, niin että se erottuu edukseen ja käy kaupaksi.

Innovaatiotoiminta tarvitsee ympärilleen rikkaan ekosysteemin, jossa syntyy ideoita ja jossa on niiden toteuttamiseksi tarvittavia voimavaroja ja toimijoita. Ekosysteemi tarjoaa menestyvän innovaatiotoiminnan edellyttämiä palveluja ja kumppanuuksia. Se tarjoaa rikkaan yhteisön osaavia yksilöitä, jotka kykenevät luomaan uusia ideoita ja rakentamaan niistä käytännön sovelluksia. Yhteistyö perustuu verkostoihin. Yksittäisellä toimijalla ei ole mahdollisuuksia omata kaikkea sitä tietotaitoa, jota innovaation toteuttamiseen tarvitaan. Ekosysteemin toimijat ovat näin ollen riippuvaisia muiden verkostoon kuuluvien toimijoiden resursseista, osaamisesta ja yhteyksistä globaaleihin verkostoihin.

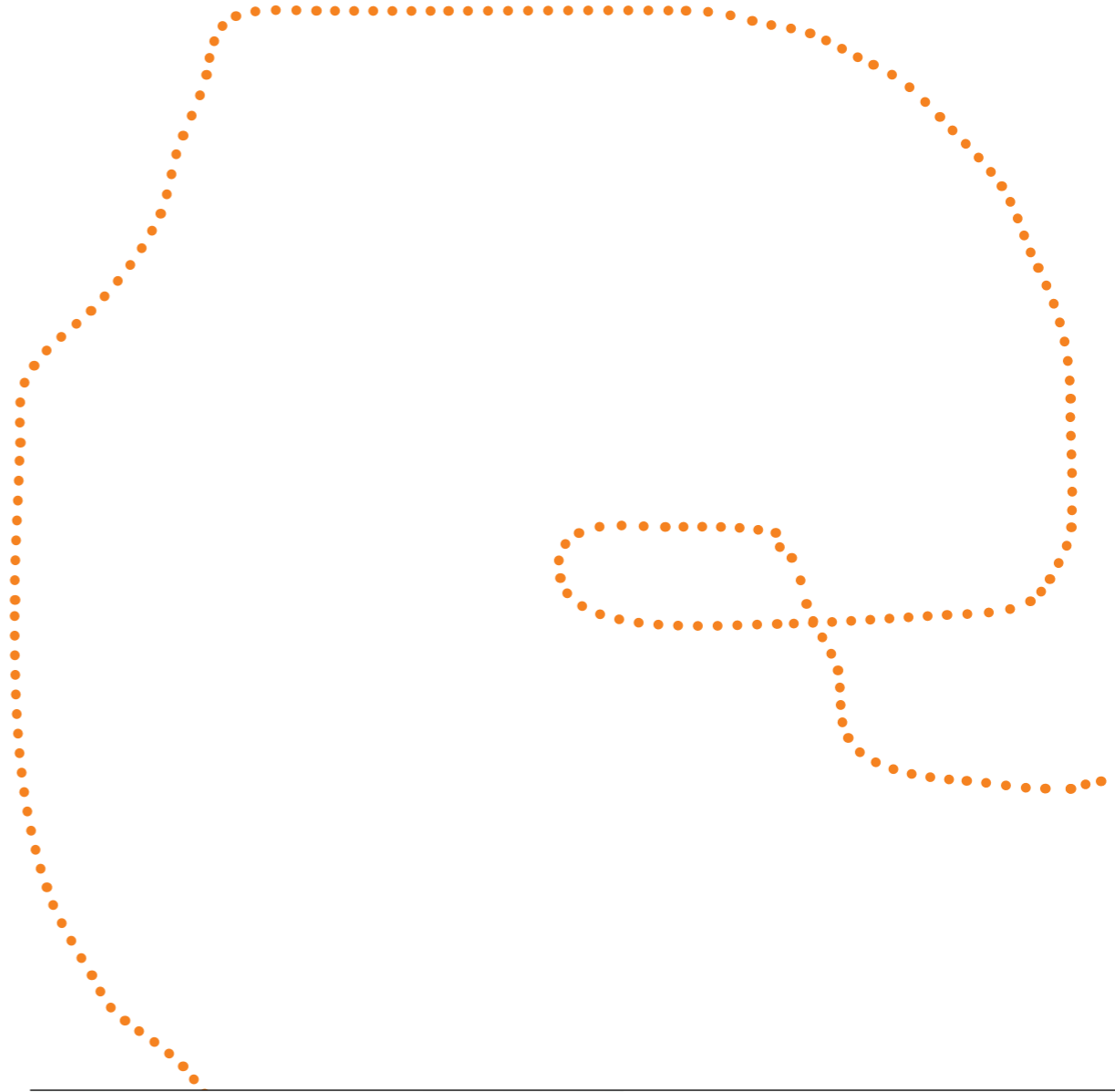
Erityinen piirre on jatkuva ideoiden ja ihmisten liike. Ihmiset liikkuvat helposti yrityksestä toiseen ja tutkimuslaitoksista yrityksiin ja päinvastoin. Epämuodolliset verkostot toimivat tehokkaasti informaation ja ideoiden välittäjinä. Ihmiset ja heidän verkostonsa saavat aikaan ideoiden virran, joka on kaiken innovaatiotoiminnan ydin. Se on ekosysteemin verenkiertoa.

Aluekehitys kulkee kaikkialla kohti isompia keskittymiä ja kaupunkiseutuja. Suomessakin tietyt kaupunkiseudut ovat kasvaneet ja vetäneet väestöä, etenkin nuoria ikäluokkia maaseudulta ja pienemmistä kaupungeista. Innovaatiotoiminnan edellytykset ovat yleisesti ottaen paremmat suuremmissa keskuksissa, joissa on runsaasti voimavaroja ja osaajia. Kuitenkin pienemmätkin kaupunkiseudut voivat menestyä. Aluekehityksen ja kaupunkipolitiikan kannalta olennaista on tunnistaa seutukunnan innovaatiopotentiaalit ja tukea niiden hyödyntämistä, erityisesti voimistamalla innovaatiotoimintaa ylläpitävää ekosysteemiä.

Keski-Suomessa on nyt vahva tahtotila menestyä ja kehittää innovaatiokeskittymäksi. Innovaatiokeskittymän rakentamisessa on kaksi haastetta. Ensinnäkin on tunnistettava alueen vahvuudet ja toiseksi on asetettava yhteiset tavoitteet ja määrätietoisesti toteutettava ne. Keski-Suomen vahvuuksia on jo pitkään punnittu ja parhaillaan etsitään ennakkoluulottomasti aivan uusia vahvuuksia, jotka saadaan yhdistämällä osaamista.

Mutta kenelle innovaatiokeskittymän rakentaminen kuuluu? Olemme sanoneet, että se kuuluu Keski-Suomen yhteisölle. Tämän jäseniä ovat yritykset, järjestöt, kehittäjät ja rahoittajat, oppilaitokset ja korkeakoulut. Mutta sen jäseniä ovat myös alueen kansalaiset. Uskomme vakaasti, että alueen varsinainen voimavara ovatkin sen aktiiviset, osaavat ja luovat ihmiset. Korostamme että innovaatiot kuuluvat kaikille ja kaikilla on annettavaa yhteiseen määrään toteuttamiseksi.

Innovaatiokeskittymän rakentamiseksi tarvitaan tietysti kehittämishankkeita ja niille resursseja. Mutta nämä voimavarat ovat jo periaatteessa olemassa, kunhan ne vain suunnataan yhteisen tavoitteen toteuttamiseen. Nyt ei ole enää vaaraa kilpaileviin ja päällekkäisiin hankkeisiin. Keski-Suomeen voidaan rakentaa uusia työpaikkoja synnyttävä elinvoimainen innovaatiokeskittymä, jos vain tahdomme niin.

Antti Hautamäki, FT, on tutkimusprofessori ja johtaja Jyväskylän yliopiston Agora Centerissä. Antti on työskennellyt mm. innovaatiojohtajana Sitrassa ja tutkijana Piilaaksossa ja kehittää nyt Keski-Suomen innovaatiokeskittymää yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Antti on kirjoittanut ja toimittanut yli 20 kirjaa ja julkaissut yli sata tieteellistä ja yleistajuista artikkelia. Kaisa Oksanen, FT, on tutkimuskoordinaattori ja yhteiskuntatieteilijä.

Yhdessä Kaisa ja Antti tutkivat nyt palveluinnovaatioita ja innovaatioekosysteemejä. Avainsanoja työssä ovat yhdessä tekeminen, monitieteisyys ja kestävien ratkaisujen etsiminen. He ovat tehneet viimeksi mm. Metropolin hyvinvointi -raportin yhdessä Demos Helsingin kanssa, Yliopisto palveluinnovaatioiden kehittäjänä -kirjan yhteistyössä yliopistoallianssin tutkijoiden kanssa ja Tulevaisuuden kulttuuriosaajat -kirjan eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle. Nyt he kirjoittavat Innovaatiokeskittymien käsikirjaa.

Ennustaja

Teksti: Olli Hietanen, Jarkko Könönen | Valokuva: Jarkko Könönen

Ennustajat povaavat tulevaisuutta tähdistä, kahvinporoista, kädestä, kristallipallosta ja sammakoista. Olli Hietanen on tunnettu tulevaisuuden tutkija. Mitä poppakonsteja hän käyttää? Kysyimme, mitä tulevaisuuden tutkimus oikeastaan on? Millainen olisi parempi maailma ja miten se saataisiin aikaan? Millainen merkitys luovuudella on tulevaisuutta pohdittaessa?

Viime vuosina on korostunut lineaarinen, trendeihin ja aikasarjoihin perustuva ennakointi: arvioidaan eläköitymistä sekä lasten ja liikenteen määrää sen perustella, miten asiat ovat kehittyneet 1960 - 2010. Koulutuksen sisältöjä ja määriä suunnitellaan sen perusteella, miten valmistuneet ovat työllistyneet. Insinöörejä tarvitaan, koska niitä on tarvittu ennakoin. Taitelijoiden ja hevosten hoitajia ei tarvita, koska he eivät ole työllistyneet.

Tällaisessa maailmankuvassa tulevaisuus on melko lailla historian ja nykyhetken kaltainen: vähän vähemmän, vähän enemmän tai yhtä paljon kuin nytkin.

Yritykset ja viranomaiset pitävät tästä ajattelusta, koska se ei muuta mitään, vaan pikemminkin tukee muutosvastarintaa ja ryhmätyhmyyttä. Harmi vaan, että nopeasti muuttuvassa maailmassa tulevaisuus on harvoin samanlainen kuin nykyhetki.

Maatalous kasvoi Suomessa tuhansia vuosia työllistävänä: aina vaan enemmän ihmisiä pelloilla työskentelemässä. Teollisuus sen sijaan kasvoi työllistävänä vain satoja vuosia - ja tietoyhteiskunta vain joitakin kymmeniä vuosia. Muutos nopeutuu.

Vaikka meillä onkin edelleen koko ajan enemmän maaja metsätaloutta sekä teollisuustuotteita ja -tuloja, niin meillä on koko ajan vähemmän maanviljelijöitä, metsureita ja ihmisiä tehtaissa töissä. Talous siis kyllä kasvaa, mutta työllistävyys vähenee.

Yrityksillä ei ole mitään hätää. Ne globalisoituvat ja kasvavat maailmalla. Kyse on siitä, miten Suomi ja Keski-Suomi pärjäävät. Mikä työllistää ja kasvaa täällä?

Jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö haastaa Suomen innovaatio- ja ennakointijärjestelmän uudella tavalla. Emme voi enää tukeutua pelkästään vanhaan. Haasteena on epälineaarinen ajattelu ja luovuus.

Katso ympärillesi. Näetkö oven? Kun astut siitä ovesta, niin olet vapaa. Voit palata siihen samaan kotiin, josta aamulla lähdit. Tai sitten et palaa. Voit olla huomenna tois-

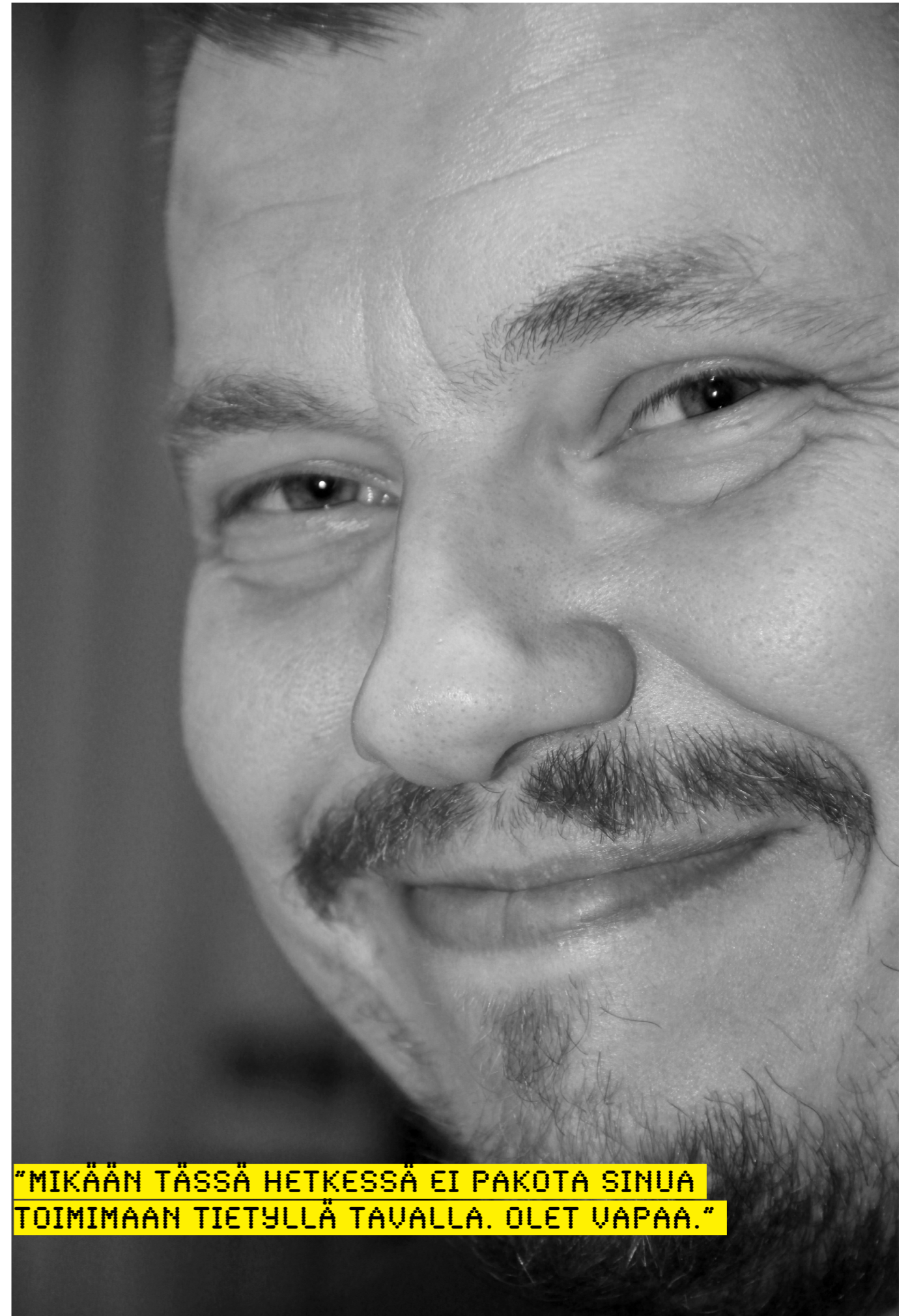
sä samassa paikassa kuin tänäänkin olet. Tai sitten et ole. Mikään tässä hetkessä ei pakota sinua toimimaan tietyllä tavalla. Olet vapaa tekemään mitä tahansa. On kuitenkin varsin todennäköistä, että menet samaan kotiin ja olet samassa työssä. Mutta se on pelkkää mukavuudenhalua ja ryhmätyhmyyttä.

Tekojamme ohjaavat tavat, joita luulemme faktoiksi. Ja viivoihin, trendeihin perustuva ennakointi tukee tätä ajattelua.

Entäpä jos saisit valita ihan minkä vain tulevaisuuden? Minkälainen on paras mahdollinen maailma vuonna 2030? Kuvittele, että olen hyvä haltija, mutta sinulla on vain yksi toivomus. Minkälaisen maailman haluat? Kun visiosi on valmis, niin voimme pohtia, että kuka tekee kenen kanssa mitä ja missä, jotta maailma kääntyisi siihen suuntaan kuin haluamme. Tulevaisuutta ei voi tietää, siksi se pitää tehdä. Paras mahdollinen tulevaisuus. Miksi tyytyisimme vähempään?

Tässä epälineaarissa ja luovassa maailmassa voimme luopua kaikesta, jota luulimme faktaksi: Nokia voi unohtaa kännykän ja meriteollisuus laivan ja meren. Tuloksena syntyy mobiiliteknologialla varustettuja vaatteita, huonekaluja, kodinkoneita, autoja, rakennuksia, pakkauksia jne. Nokian osaamisen voi sijoittaa mihin tahansa tuotteeseen. Meri teollisuus voi puolestaan luopua laivoista ja rakentaa merelle energialaitoksia, tehtaita ja kaupunkeja - sekä maan alle (esimerkiksi vanhoihin kaivoksiin) elämyskeskuksia ja geotermisiä voimaloita. Tässä maailmassa meillä ei ole toimialoja eikä kärkiklustereita, vaan voimme yhdistää mitä tahansa: Marimekon ja Koneen, Stora Enson ja Mehiläisen jne. Ja voimme kerätä yhteen "Dream Teamejä" - hyviä tyyppejä. Ei ole mitään erityistä syytä kehittää toimialoja. Voimme kehittää myös propellipäisiä yrittäjiä, jotka vievät tulokset niille toimialoille, joilla sattuvat toimimaan.

Haasteena on päästä irti vanhoista tavoista.

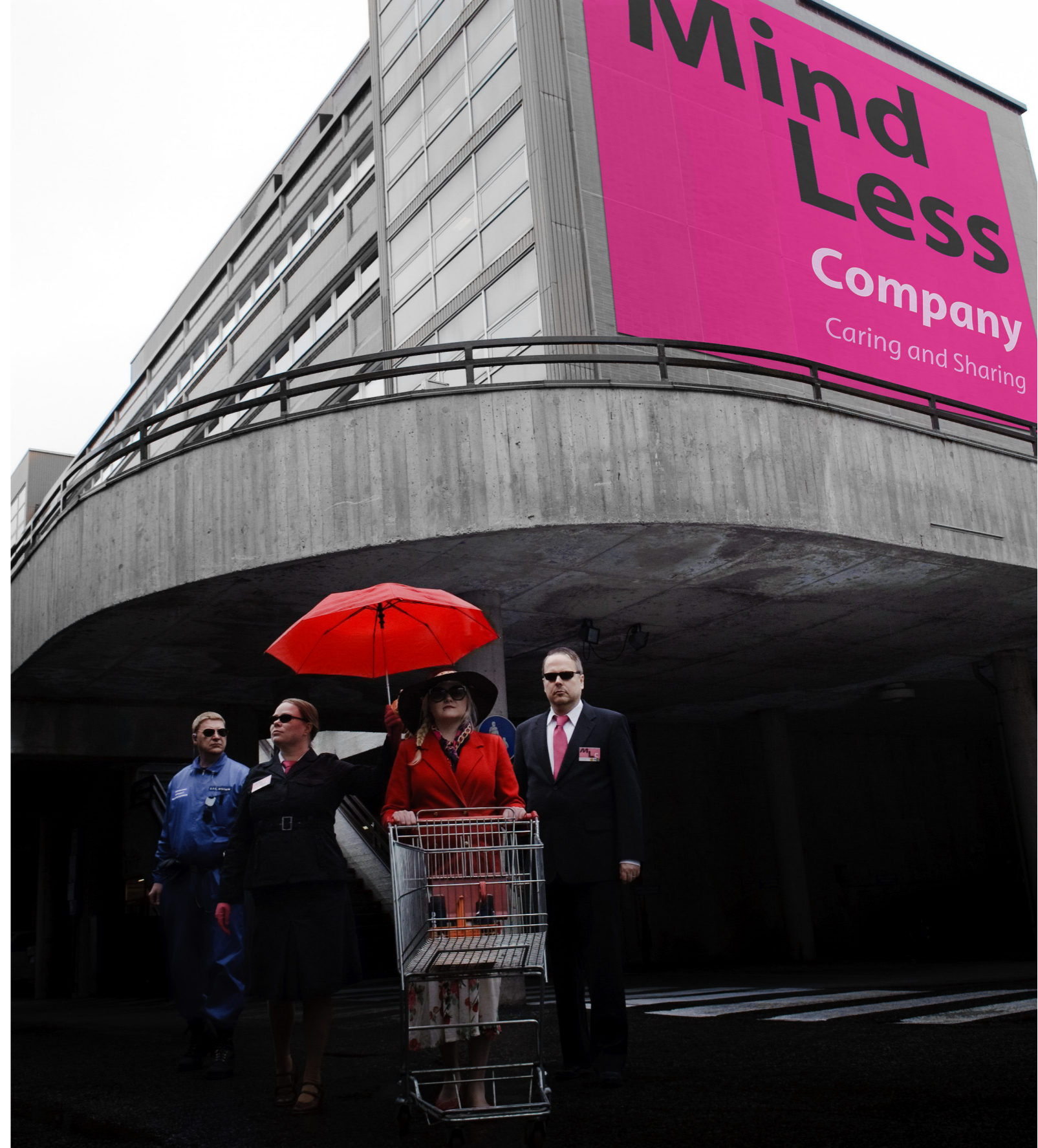

"MIKÄÄN TÄSSÄ HETKESSÄ EI PAKOTA SINUA TOIMIMAAN TIETYLLÄ TAVALLA. OLET VAPAA."

ÄKKI- GALLE- RIA-

Teksti: Leena Lokka, Raija Partanen, Jarkko Könönen

Leena Lokka, taidehistorioitsija ja Jyväskylän taidemuseon kuraattori, kävi kiihkeää dialogia Raija Partasen kanssa Jyväskylän taide-elämän tapahtumista. Raija toimii projektipäällikkönä luovan talouden kehittämistehtävissä Keski-Suomen liitossa.

Mind Less Company. Foto © R.C.Snellman.

Raija Partanen: "Ajattelin illalla suunnata avajaisiin - en vain osaa päättää mihin! Samaan aikaan pitäisi olla Galleria Beckerillä, taidemuseolla, Galleria Harmoniassa ja Äkkigalleriasa. Museolla olisi Mindless Companyn performanssi ja Äkkigalleria näkyy vallan entisen apteekin Kauppakadulla. Joko olet päättänyt, mihin aiot mennä?"

Leena Lokka: "Avajaismittarilla taide-elämä näyttää kukoistavan kaupungissamme. Onko tämä jo yhdeksäs Äkkigalleria? Anna Ruthin ja Juho Jäppisen järjestämät näyttelyt tyhjiillään olevissa liikehuoneistoissa tuovat eloa keskustaan ja naapuruston sekä ohikulkijoiden on helppo poiketa sisään. Rohkeat teemat, kuten ydinvoima, puhuttavat. Kesto on 3-5 päivää, joten syytä on kiirehtiä avajaisiin. Esillä on mm. Mikko Ijäksen iPhone-maalauksia. Olen seurannut mielenkiinnolla Mikon uraa - onhan hän oman kaupungin poikia. Paluu kotikonnuille ei häntä innosta, lomailu suvun kesäpaikassa Äänekoskella riittää."

RP: "Annan ja Juhon Puistokadun kodissaan järjestämä House Games tuo myös taiteen osaksi ihmisten arkipäivää, ilman virallista jäykistelyä ja pönötystä. Vancouverista kotoisin oleva Anna tuli alun perin Jyväskylään Pepiniers-vaihto-ohjelman kautta. Grafiikkakeskus on mahtava yhteisö, jonka residenssi-ohjelmat tuovat taiteilijoita ympäri maailmaa tänne työskentelemään."

Minusta Mikko Ijäs on tällä hetkellä yksi kiinnostavimmista suomalaisista taiteilijoista. Tuoreimpana asiana tulee mieleen hänen notkeutensa käyttäen iPhonea ja iPadia perinteisten taide-
muotojen välineenä. Hän kirjoittaa: "Piirtämiseni on muuttunut osaksi suurempia tapahtumallisia ja elämyksellisiä installaatioita, jotka lähenivät kohti ja osaksi elokuvaa, teatteria ja musiikkia. Piirtämisen lisäksi jatkuvia haasteita tuo uusien tekniikoiden opettelu ja toteutuksen suunnittelu."

Meillä on muitakin mielenkiintoisia teknologian ja taiteen rajamailla liikkuvia tekijöitä. Millaisia ajatuksia tämän vuoden Live Herring -näyttelysinussa herätti?"

LL: "Lähes pimahdin innosta. Kuu-
kauden ajan Live Herring syöti joka viikko uutta mediaa, käyttöliittymää, teemaa, projektia ja iltaohjelmaa tuuttiin. Seurasin Matti Niinimäen esitellyä Mixed Up -teoksestaan, jossa usein sensoriteknologia sekoittuu vanhoihin kodinkoneisiin. Hän jammaili letkeästi silitysliikkeillä tuottamansa elektronisen musiikin tahtiin. Minäkin haluan musiikkia silitysrautaani! Hienoa, että Live Herring -ydinryhmä, Päivi Hintsanen, Ilkka Kuukka ja Soile Ollikainen, toimii elokuvan ja mediakulttuurin läänintaiteilijana Keski-Suomessa. Uusmediataide tulee tutuksi yleisölle ja paikalliset taiteilijat saavat toivon mukaan paremmat työskentelyolosuhteet. Uusmediataiteilijat kokeiluineen vievät ajatukseni ITE-taiteeseen. Mielestäni se on vaikuttanut kuvataide-

kenttään. Haihatuksen menestystä on ollut ilo seurata."

RP: "Valtakunnallisen maineen saavuttanut Haihatus on tehnyt omaleimaista ja tinkimätöntä työtä Joutsassa. Merja Metsäsen ja Raimo Auvisen sekä Haihatuksen hallituksen puheenjohtajan Pekka Suomäen filosofiassa toteutuu ihailtavalla tavalla idealisti-suus, jota olen havaitsevinani muuallakin: ei pelata varman päälle, ei tehdä vain sellaista, mitä on tehty ennenkin ja millä oletetaan saavutettavan menestystä ja suuria yleisöjä. Minusta Haihatuksessa on nähtävissä tälle ajalle ominainen ajattelu, että on uskallettava astua ulos omalta mukavuusalueelta. Uudet urat saattavat johtaa jopa niihin peräänkuulutettuihin innovaatioihin."

LL: "Nyt on jo kiire, sillä pian alkaa Mind Less Companyn performanssi. Ryhmän vahvuus on moniammatillisuus ja ymmärrys yhteiskunnan rakenteista. Syksyllä taidekasvatustopintojen karsiminen oli herättänyt närää ja kaupungilla huhuttiin tärkeän henkilön sutkauttaneen, että parasta olisi poistaa yliopistolta kaikki taidesanaiset oppiaineet. Pian kypäräpäiset insinöörit ja inspektorit häärasivät kampusalueella mittoineen ja merkintänauhoinen. He valmistelivat Tiedonportti-veistoksen poistamista alueelta. Ohikulkijat ihmettelivät: Ette kai te ihan oikeasti vie sitä?" Performanssi on tehokas väline ottaa kantaa kuvataiteen keinoin."

Mikko Ijäs: Ugab River
Mikko Ijäs maalaa teoksensa iPadilla ja iPhoneella.

**"GRAFIKKAKESKUS ON MAHTAVA YHTEISÖ,
JONKA RESIDENSSIOHJELMAT TUOVAT TAITEI-
LIJOITA YMPÄRI MAAILMAA TÄNNE TYÖSKENTE-
LEMÄÄN."**

Pekka Suomäki

Haihatusen hallituksen sekä Jyväskylän taiteilijaseuran, 66v, puheenjohtaja, kuvataiteilija Pekka Suomäki ei suurin surminkaan halua käyttää tekemisensä yhteydessä innovaatio-sanaa. Sitä on toistettu liikaa ja sen mielletään virheellisesti tarkoittavan huippu-uutuutta. Kuvataiteilijat katsovat asioita toisin silmin ja avaavat muidenkin silmiä. Henkisten panosten lisäksi pöytään lyödään materiaaleihin ja niiden käyttöön liittyviä ratkaisuja. Ajan ilmiöitä kommentoivien teostensa hän näkee olevan mäkätupalaisperinteen nykysovelluksia.

Mikko Ijäs

Kuvataiteilija Mikko Ijäsken mielestä luovuus ja taide eivät kuulu itsestään selvästi yhteen. Hän arvioi, että paljon on taidetta, joka ei ole luovaa. Innovaatiot ovat tekniikan saavutuksia, jotka syntyvät luovan ilmapiirin ja kannustavan kilpailun seurauksena. Vastaavissa olosuhteissa syntyy hyvä taidekin. Innovaatioita eikä muutaakaan luovaa toimintaa synny ilman

rahaa. Luovan alan ihmiset joutuvat liian usein rahoittamaan muilla töillä oman ammattinsa harjoittamisen.

Anna Ruth

Kuvataiteilija Anna Ruth näkee, että taiteilijat ovat innovatiivisuuden ytimessä, sillä he ottavat jatkuvasti riskejä. Innovaatio on uuden kokeilemistä ja yrittämistä. Taiteilijat tuovat ajatuksia ja ajattelutapoja julkiseen keskusteluun ja siten vaikuttavat laajemminkin innovaatioiden syntymiseen.

Äkkigalleria on innovaatiokeskus, joka antaa suurelle joukolle taiteilijoita mahdollisuuden tuottaa lyhyessä ajassa uutta ja jossa näyttelyvieraat löytävät uusia ulottuvuuksia tutuistakin asioista.

Päivi Hintsanen ja Soile Ollikainen

Kuvataiteilija Päivi Hintsanen ja tuottaja Soile Ollikainen muistuttavat, että 2005 syntyneen Live Herringin toiminta on innovatiivista, koska keskiössä on kulttuuri- ja taidemuoto, jota toteutetaan uusilla medioilla. Tärkeä

pointti on nostaa esille ilmiöitä, joissa uusi teknologia on osa monimuotoista kulttuurista ja taiteellista, mutta myös yhteiskunnallista toimintaa. Teknologian varjopuoliakaan ei pidä unohtaa. Näyttelyt esittelevät ajankohtaista uusmediataidetta. Työpajoissa pelko teknologiaa kohtaan vähenee, kun yleisö pääsee itse vetämään piuhaa ja räpläämään härveleitä.

Mind Less Company

"Kiteytämme laajan spektrin asioita niukkaan ulosantiin. Konkretisoimme sen osan, jota emme halua yhteiskunnassamme nähdä ja joka helposti saavuttaa absurdit mittasuhteet. Mind Less Companyn ylentekijä tekee vain työtään, ei ole kukaan. Hänellä on oikeus olla välittämättä, koska hänen työnsä vaatii sitä."

Yhtiönä esittäytyvältä performanssiryhmältä on turha tivata mielipidettä innovaatiosta, sen sijaan se reagoi ajankohtaisiin asioihin ja ilmaantuu paikalle huomattessaan hyvän performanssin puitteet.

VIISI KIINNOSTAVAA TAITEEN TEKIJÄÄ KESKI-SUOMESTA

Raija Partanen ja Leena Lokka keräsivät viisi keskisuomalaista taiteen tekijää, jotka heidän mielestään ovat ajankohtaisia ja kiinnostavia juuri tällä hetkellä.

Haihatusen hallituksen sekä Jyväskylän taiteilijaseuran, 66v, puheenjohtaja, kuvataiteilija Pekka Suomäki ei suurin surminkaan halua käyttää tekemisensä yhteydessä innovaatio-sanaa.

Kuvataiteilija Mikko Ijäsken mielestä luovuus ja taide eivät kuulu itsestään selvästi yhteen. Hän arvioi, että paljon on taidetta, joka ei ole luovaa. Mikko Ijäs: Selfportrait, 2010

Kuvataiteilija Anna Ruth näkee, että taiteilijat ovat innovatiivisuuden ytimessä, sillä he ottavat jatkuvasti riskejä. Innovaatio on uuden kokeilemistä ja yrittämistä. Kuvaaja: Juho Jäppinen.

Kuvataiteilija Päivi Hintsanen ja tuottaja Soile Ollikainen muistuttavat, että 2005 syntyneen Live Herringin toiminta on innovatiivista, koska keskiössä on kulttuuri- ja taidemuoto, jota toteutetaan uusilla medioilla.

Yhtiönä esittäytyvältä performanssiryhmältä Mind Less Companylta on turha tivata mielipidettä innovaatiosta. Foto © R.C.Snellman.

SHANGHAI SHAKES JYVÄSKYLÄ ROCKS

Teksti: Minna Haapsaari | Valokuvat: Paulus Konttinen

Celadon Skies on englanninkielistä syntikkapoppia ja rokkia sekoittava jyväskyläläis-kuopiolais-oululaisbändi, jonka musiikissa yhdistyvät kultaisen 80-luvun äänimaailma, kauniit ja yksinkertaiset melodiat, kuulaat soundit sekä tunnelmallinen laulanta. - Olemme kuulemma hämmentävä kombinaatio uutta ja vanhaa. Meitä voisi kai sitten karkeasti luonnehtia Sandran ja Nightwishin äpärälapseksi, jolla on omanlaisensa menevä soundi.

Niihän ne kaikki sanoo. Moni bändi kertoo, että heidän musiikilleen on vaikea määritellä varsinaista genreä ja että musiikin lokeroiminen jääköön kuulijoille. Tämän yhtyeen suhteen väite kuitenkin tuntuu pitävän kutinsa, ja omaleimaisuus onkin raavituttanut myös levy-yhtiöiden ja tuottajien päitä.

”Minne osastolle albumi levykaupassa nakata, mikäli sellainen joku päivä näkee vihreän valon?”

Jaa-a, vaikea sanoa.

Celadon Skies muodostuu neljästä kunnianhimoisesta kasarimusiikin ystävästä, joilla on kova halu tuoda kauniit melodiat ja suuret tunteet takaisin popmusiikin soittolistalle.

Vaikutteita bändi lie napannut mm. A-halta, Jean-Michel Jarrelta, Icehouselta, Roxetelta, Bon Jovilta, Def Leppardilta, Queenilta ja Depeche Modelta. Saattaapa musiikissa kuulua häivähdyksinä ysäridanceakin.

Kokoonpano jakaa mielipiteitä monin tavoin. Moni tykkää, moni ei. Ristiriitaisuus puhuttaa ja kiinnostaa, mutta se ei ole tarkoituksella haettavaa.

”Teemme sitä mihin uskomme, ja tiedämme, että moni uskoo siihen, mitä teemme. Pääasia, että herätämme jonkinlaisia tunteita, oli ne sitten iloa tai inhotusta.”

Viimeksi nelikko shokeerasi huhtikuussa Jyväskylän Tanssisali Lutakossa Big Boom 2011 -bändikisan finaalissa saaden kisatuomariston, etunenässä Wallu Valpion, huulet pyöreiksi.

”Täh? Ihan huikeeta. En tajunnut tästä yhtään mitään, mutta kolisi ja lujaa.”

”Teistä on vaikea sanoa, oletteko te ihan tosissanne. Mikäli olitte tosissanne, niin teitte sen hyvin. Mikäli teitte parodiaa, teitte senkin helvetin hyvin.”

”Synapoppi pitäisi varastaa Ruotsista Suomeen. Teidän pitäisi hoitaa tämä homma kotiin.”

Näin kuuluivat tuomariston kommentit.

”Tiedoksi kummastelijoille, että kyllä me ihan tosissamme olemme”, bändi vakuuttelee.

”Haaste on heitetty, joten seuraavaksi koetetaan sitten saada se synapoppi tämän maan soittolistalle.”

CELADON SKIES

Celadon Skies - syntikkapopin sielukas sanansaattaja soittaa melodista ja tarttuvaa poppia kansainvälisellä otteella. Bändi ei pelkästään näytä hyvältä, se myös kuulostaa siltä.
www.myspace.com/celadonskies

Nimi on enne?

Myös palautetta levy-yhtiöiltä on satanut.

“Palaute on ollut hyvää, mutta ei vielä ihan niin hyvää, että levytyssopparia olisi irronnut. Jotkin lupaavat yhteistyökuviot ovat kaatuneet siihen, että tiettyjä asioita olisi pitänyt tehdä täysin eri tavalla. Me kuitenkin pyrimme eteenpäin itsellemme rehellisellä, omalla tyylillämme”, kertoo Timo.

Myös bändin nimi on herättänyt kysymyksiä.

“Me ollaan oltu niin Skeleton Skies, Caledon Sky kuin Celadon Skis. Eikä yleisöä voi syyttää, sillä eihän nimi helpoimmasta päästä ole”, Pasi toteaa.

“Celadon on eräänlainen vaaleanvihreän sävy. Sen väri-
nen taivas on harvinainen ja ennustaa, että jotain mystistä on tapahtumassa. Sopii meille – pian jytisee”, Sanna naurahtaa.

Erilaiset persoonat kohtaavat, mutta eivät törmää

Celadon Skiesin edeltäjä, Elven Stone, sai alkunsa vuonna 2002. Nykyisen muotonsa yhtye saavutti, kun Pasi kitaroinen lyöttäytyi mukaan Timon projektiin vuonna 2006, ja seuraavana vuonna Sanna hyppäsi pitkän koelaulukierroksen jälkeen entisen vokalistin bututseihin. Tuorein ”kiinnitys”, rumpali Ari, astui kuvioihin viime vuoden lopulla.

“Edellytyksenä rumpalille oli, että hänen tulisi takoa sähkökannuja. Sen verran hiljaista rummuttarintamalla oli, että meinattiin jo luovuttaa, kunnes eräs hyvin innokas nuori jämsäläinen ilmoitti olevansa valmis luopumaan akustisista rummuistaan ja hankkimaan niiden tilalle sähköiset. Kaverin asenne oli jo siinä vaiheessa kohdallaan, ja kun hänet livesoitatettiin, alkoi paketti olla kasassa”, Timo kertoo.

“Mua pidettiin kuitenkin ”koeajalla” muutamia kuukausia ensimmäiseen keikkaan asti, jonka jälkeen vasta sain huokaista helpotuksesta”, Ari kuittaa.

Alkuperäismiehistä edustava ”celadonien leaderi” Timo vastaa syntikoista ja koneista sekä pääosin säveltämisestä, sanoituksista ja tuottamisesta. Jyväskyläläinen hiukkasfyysikko ja mm. Free Spirit -bändin kosketinsoitta-

ja on vannoutunut kasarifani ja säveltänyt musiikkia myös valtakunnallisiin tv-tuotantoihin.

Bändin särösoundeista vastaa oululainen fyysikko Pasi, joka vaihtoi pikkupoikana jalkapallon kitaraan. Tuleva tekniikan alan tohtori rakastaa Pepsiä ja ihannoi Brian Mayta.

Celadon Skiesin ääni ja keulakuva Sanna on esiintymisestä nauttiva, kuopiolainen energinen viestinnän maisteri, joka on hankkinut laulu- ja esiintymiskokemusta niin kirjoista, bilebändeistä kuin heavykokoontumistakin.

Bändin uusin vahvistus Ari aloitti paukuttamisen äidin kattiloilla jo 6-vuotiaana. Melodiseen metalliin ja autourheilun luottava nuori mies tuo bändin live-esiintymiseen ihan uudenlaista energiaa.

”Olemme aika sekalainen sakki, mutta varmaan juuri se pitää meidät virkeinä ja vauhdissa”, bändi tuumii.

Polte studiosta isoille lavoille

Bändi syntyi Jyväskylässä, josta osa sen jäsenistä on ehtinyt vuosien aikana karkaamaan muualle, jopa Ouluun asti. Kokoon-tumisajot treenien tai studionauhoitusten merkeissä pidetään kerran-pari kuussa bändin kotikonnuilla.

”Jyväskylä on sopivasti kaiken keskiössä, vaikka toiminta onkin välillä haasteellista välimatkojen takia. Kyllähän se luo omat sääntönsä saada neljän eri puolella Suomea asustele-
van aikataulut natsaamaan”, bändin jäsenet toteavat.

Celadon Skies on aiemmin toiminut pääosin ”studiobändinä”, mutta vuosi takaperin bändi aloitti livekeikkailun ja aikoo jatkaa sitä tulevassa entistä aktiivisemmin, etenkin keskisessä Suomessa.

”Eka keikka kiskaistiin reipas vuosi sitten Helsingissä On the Rocksissa. Sen jälkeen keikkaa on heitetty pienemmissä paikoissa ja joissakin bändikisoissa”, Pasi kertoo.

Kesällä ”celadoneihin” voi törmätä pienemmillä festareilla.

”Jonain päivänä haaveissa olisi kiekaista Wembleyllä. Mutta kyllä tuo Hartwallkin menisi”, Sanna tuumaa hymyä äänessään.

”Haluamme tarjota kuulijoillemme hetkellisen mind-tripin kauas jylhiin maisemiin, pois todellisuudesta. Töitä on vielä tehtävä todistaaksemme, että olemme tosissamme, mutta vielä joku päivä me kesytetään tämä maa”.

Celadon Skies - Pasi (vas.), Sanna, Ari ja Timo.

X Kirjallisuus

--> Jyväskylästä tulee monta erinomaista kirjailijaa. Miksi?

MAAGINEN JYVÄSKYLÄ-ILMIÖ

Teksti ja valokuvat: Jarkko Könönen

Vuonna 2010 Helsingin Sanomien kirjallisuuspalkinnon kymmenestä ehdokkaasta peräti kolme asuu Jyväskylässä. Onko Jyväskylässä jotenkin ainutlaatuiset olosuhteet kirjailijoille? Viiden haastatellun kirjailijan mielestä seudusta voisi kehittyä laajemminkin kirjailijoiden suosima paikka.

Mitä juuri nyt tapahtuu kirjallisuuden kentällä Jyväskylän seudulla, onko alueella jotain paikallista virettä tai omaleimaisuutta?

Eeva Rohas: "Identiteetti on postmodernin sirpaloitunut - kaikkea löytyy. Yhdistävänä tekijänä toimii se, että kaikki tahtovat tehdä omaa juttua omilla ehdoillaan ja omalla tavallaan. En näe selkeitä koulukuntia, mutta runoilijat lienevät prosaisteja tiiviimpi porukka. Valmiiden tekstien esiin nostamista teemoista keskustellaan lajirajojen yli. Kirjallisuus on monella tapaa dialoginen taiteenlaji."

Pekka Manninen: "Jyväskylässä on nyt joukko runoilijoita ja kirjailijoita, myös kuvataiteilijoita ja muusikoita, jotka eivät muodosta mitään yhtenäistä ryhmää, mutta ehkä etsivät toisiaan. Edustetaan eri sukupolviakin, erilaisia "ideologisia" ja taiteellisia lähtökohtia. Ehkä jotain yhdistävää on muhimassa; se on tulossa ulos varsin moninaisia kanavia. Ilmiselvästi on tarvetta debattiin, ilmapiiri on hyvin salliva ja kannustava, taiteilijoiden kesken on yhteishenkeä ja solidaarisuutta, jota usein ei näe."

Tero Hannula: "Runouden kohdalla kuulee usein puhuttavan jostakin Jyväskylän koulukunnasta, tietynlaisesta kokeellisuudesta - ja on henkilöitävissä Harry Salmenniemeen ja Kristian Blombergiin. He ovatkin tärkeitä toimijoita. Yhteistyökanaavat eri taidealojen kesken ovat vasta nyt vähitellen syntyneissä. Runoilijoiden ja prosaistien välillä ei ole enää ihan yhtä korkeaa seinää kuin aikaisemmin. Prosaisteilla ei ole yhtä vahvaa yhteisöä kuin runoilijoilla, mutta Jyväskylän on juuri niin pieni ja suuri, että se mahdollistaa satunnaiset kohtaamiset jotka voivat poikia imponoivan keskustelun, yhteisiä käänösprojekteja tai jopa runofestivaaleja. Siitä, että Jyväskylän kokoiseen kaupunkiin on päätyntä näin suuri määrä merkittäviä kirjailijoita, tutkijoita ja muita aktivisteja, saa kiittää Jyväskylän yliopiston kirjoittamisen maisteriohjelmia ja Kirjailijataloa."

Riikka Palander: "Jyväskylän kirjallisuuden kentällä tapahtuu paljon. Iso muutos on tapahtunut muutamassa vuodessa. Esimerkiksi vuonna 2007 ensimmäistä kertaa järjestetyn runotapahtuma Kuulutusjuhlan idea lähti siitä, että Jyväskylässä oli tuolloin kovin hiljaista. Nyt tuntuu, että kirjoittajat ovat löytäneet toisensa ja ideoita syntyy ja niitä toteutetaan. Jyväskylä on sellaiseen sopivan kokoinen paikka ja Kirjailijatalo keskeisessä roolissa. Ajattelen, että toiminta yhdistää kirjoittajia juuri nyt."

Mari Koski: "Jyväskylässä on vireää kirjallista toimintaa, joka itselleni näyttää vahvimmin runouden kautta. Runotapahtumia on järjestetty kuluvana vuonna enemmän kuin pitkään aikaan, moni niistä on ollut poikkitaiteellinen. Tällä hetkellä Jyväskylässä asuu paljon runoilijoita jotka ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa joko yhdistys- tai kustannustoiminnan, runotapahtumien tai ateljeekritiikin kautta. Erityislaatuista on kaupungin kompaktius, rajoitavien hierarkioiden puuttuminen ja akateemisen tutkimuksen ja kirjallisen toiminnan vuorovaikutteisuus mm. Jyväskylän yliopiston kirjoittamisen maisteriohjelman ja kirjallisuuden oppiaineen puitteissa. Jyväskylässä kollegiaalista yhteistyötä pääsee muodostumaan spontaanisti."

Mitkä kiinnostavat ilmiöt ja asiat puhuttelevat teitä juuri nyt Keski-Suomessa ja maailmassa?

ER: "Esikoiseni, vuonna 2010 julkaistu novellikokoelma Keltaiset tyypit, käsitteli muun muassa seuraavia, minulle kiinnostavia asioita ja ilmiöitä: kehät, joihin ihminen itse itsensä sulkee: ahtaat elämänpäiirit ja toisaalta selityskehät. Väkivalta, suora ja välitön, mutta myös piilotetumpi tai epäsuora väkivalta. Niin ikään keskisuomalaisen kirjailijan, Anne Hännisen sanoin "me särjetyt, me viiltävät" -tyyppiseen asetelmaan asettuvat henkilöt."

PM: "Itse kirjoitan universaaleista aiheista, ihmisen yrityksistä selviytyä konflikteissa. Sankarini valitsevat "väärä" ratkaisuja, ajautuvat umpikujiin, sortuvat fanaattisuuteen, tai rimpuilevat sen kanssa. *Kiimakankaan* Johannes oli fanaatikko, *Peilin* Mirjam taas fundamentalismin uhri. Luulen, että 1800-luvun realismin teemat nousevat uudelleen; köyhyys, työttömyys, kerjäläiset, leipäjonot, slummit, katulapset, muukalaisviha, rasismi, yhteiskunnallisten ristiriitojen kärjistymisen. Kirjallisuus "politisoituu", hakeutuu omimmalle kentälleen. Kirjallisuus ei voi pitkään päälle lunastaa paikkaansa, ellei se iske yhteiskunnan hermoon, kipeisiin tulehduspesäkkeisiin, vääryyteen, riistoon, sortoon, korruptioon."

TH: "Kirjailija-, kirjallisuus- ja kirjakesityksen muuttuminen kiehtoo tällä hetkellä erityisesti. Julkaisukynnykset murentuvat, suuret kustantamot tekevät itsensä vähitellen tarpeettomiksi ja kirjailijuus ei enää määrity yksin kirjajulkaisun kautta. Kirjailija voi olla aktiivinen toimija, keskustelija, esseisti, bloggaja tai mitä vaan. Kirjan julkaiseminen on ehkä vähemmän merkityksellinen asia kuin ennen. Nämä tukevat myös poikkitaiteellisuuden uutta tuleamista. Jyväskylässä ei niinkään sovi, että perustetaan suunnitteluryhmä parin kuukauden päästä, vaan että lähdetään samantien jammailemaan ja katsotaan mitä tapahtuu."

RP: "Itseäni kiinnostaa runouden ja toisten taiteenlajien yhdisteleminen ja rajankäynti. Käytän itse runoperformansseissani afrikkalaista rummutusta ja muita instrumentteja. Myös liikkeen ja tekstin kohtaaminen on kiinnostavaa. Omassa kirjoittamisessani on meneillään tyhjä hetki ennen uuden työnaloittamista. Ei ole aavistustakaan, mitä teen seuraavaksi. Se on ihanaa. Luova työ alkaa tyhjistä. Tyhjistä synnyttäminen on aina yhtä ihmeellistä."

MK: "Jyväskylään on viime vuosien kuluessa syntynyt aktiivista ja yhteisöllistä toimintaa runouden, yliopistopolitiikan, uuden vasemmiston ja itsenäisten kulttuuritoimijoiden parissa. Jyväskylä on luultavasti tarpeeksi pieni, että yhteisöllisyyden ja aktiviteetin voi huomata ja tuntea kaupunkitilassa, esim. kampuksella ja Ylä-kaupungilla. Itsenäisiä toimijoita yhdistää taloudellisten resurssien niukkuus ja tekemisen vimma. Asioita tehdään, koska ne koetaan omiksi ja yhteisesti tärkeiksi. Verkostoituminen ei näille toimijoille tarkoita omien hankkeiden tai etujen lobbausta vaan uudenlaisen yhteisöllisyyden synnyttämistä."

**STOP! AUTOT POIS KAUPPAKADULTA!
KÄVELYKATU YLIOPISTOLLE SAAKKA!
UAKIOPAINEELElle TERASSI JA
YLÄKAUPUNKIIN EDES YKSI SÄÄDYLLINEN KAHVILA!
JYVÄSKYLÄSTÄ EI SAA TEHDÄ PELKKÄÄ IT-KYLÄÄ!**

Mitä pitäisi tehdä, että Jyväskylän seudusta tulisi tunnettu luovuuden keskus, joka houkuttelisi lupaavia kykyjä?

ER: "Jyväskylä voisi olla kodittomien kirjailijoiden koti! Paikka mihin mennä kun tuntuu kodittomalta. Kenties kahvila, joka olisi auki aamutunneille asti, voisi toimia tässä tarkoituksessa. Myös kirjoittamisen maisteriohjelmaa olisi tärkeää kehittää sekä taiteellisessa että tieteellisessä mielessä vahvemmaksi yksiköksi panostamalla yhteistyöhön yhtäältä muiden kirjoittajakoulutusta tarjoavien opintojen kanssa sekä toisaalta voimistamalla kirjallisuustieteen asemaa syventävien opintokokonaisuudessa. Näin vahvistettaisiin Jyväskylän asemaa Suomen Ateenana."

PM: "Lähikirjastoissa pitäisi järjestää kirjailijoiden ja lukijoiden tapaamisia, lukuiltoja. Kirjastotoiminta voisi luoda ihmisten yhdessäololle uutta tilaa ja sisältöä. Lainaan Leinoa: "Kyldeyri, kyldeyri, kyldeyri, siitä nyt on huuto suuri." Nykyään kulttuuri on kyldeyriä, brändäystä. Kyldeyriin pitäisi palvella kaupungin ja maan "näkyvyyttä", "vetovoimaa", "elinkeinopoliittikkaa", "imagoa", houkutella "turistivirtoja", ja "osaajia". Kyldeyriillä on vain välinearvo, se on poroporvarin huviajelua, tyhjän kuorutus. Parempi, että poliitikot ja byrokraatit pitävät näppinsä erossa kulttuurista ja keskittyvät vain kyldeyriinsä ja rallikilpailuihin. Taiteilijoiden on itse organisoitava salonkinsa, kuten Minna Canth aikoinaan."

TH: "Tarvitaan yhteisiä kohtaamispaikkoja. Kirjailijatalon säilyminen kirjailijatalokäytössä on aivan ehdottoman tärkeää. Samoin kirjoittamisen opintojen yliopistossa ja avoimessa yliopistossa. Tässä kaupunki, yliopisto ja Keski-Suomen Kirjailijat ry voisivat tehdä voimakasta yhteistyötä. Enkä tarkoita strategiaohjelmaa, vaan sitä että kirjailijoilla on oltava mahdollisuus tehdä itsensä näköistä työtä ja yhteisen näköistä yhteistyötä."

RP: "Ehkäpä tarvitaan lisää inspiroivia tiloja erilaisten tapahtumien ja ideoiden toteuttamiseen. Tähän voisi lisätä erilaisia luovan tekemisen tiloja niin yksinäiseen työskentelyyn kuin tapahtumien toteuttamiseen tai vain kokoon-tumiseen. Luovuuden ja tilan yhteys on kiinnostava. Jotkin ideat tarvitsevat tietyn tilan syntyäkseen."

MK: "Ihmiset vaistoavat kun jossain tapahtuu, kun ihmiset ovat asialleen omistautuneita ja yhtä aikaa valmiita jakamaan omastaan. Viime vuosina ja kirjoittamisen näkökulmasta talenttia on jo ehtinyt virrata Jyväskylään aika tavalla. On paluumuuttajia ja toisaalta residenssissä vierailuvia taiteilijoita. Mitään sen voimakkaampaa ei tarvita kuin ihmisten tahto kohdata ja toteuttaa jotain yhdessä. Tietysti suotuisat olosuhteet, kuten Jyväskylän tapauksessa kaupungin pienuus ja esimerkiksi Kirjailijatalo kohtaamispaikkana, ovat valtavan merkittäviä. Kirjoittajat tarvitsevat yhteisiä tiloja, halpaa asumista, työskentelytiloja ja kirjastoja. Eräs hyvin keskeinen houkutin on mahdollisuus työskennellä oman yhteisön hyväksi. Perustulo takaisi toimeentulon ja sallisi kirjoittajien keskittyä oman työnsä lisäksi yhteisön, ympäristön ja rakenteiden kehittämiseen - työhön joka kokemukseni mukaan on monelle kirjoittajalle sydämen asia ja tähtää kestävyteen."

Kertokaa itsestänne, työtavastanne, inspiroivasta ympäristöstä, mitä tarvitsette että tarinaa alkaa syntymään ja miten seutu voisi olla vielä inspiroivampi paikka juuri teille ja laajemmin; kirjailijoille.

ER: "Tarvitsen paljon vihreää teetä ja vähän kahvia, ensin avoimet korvat ja sitten korvatulpat. Työhuoneessani toimii sekä realismi että idealismi - näitä kahta sopivissa määrin nauttiessani pysyn toimintakykyisenä. Autoton keskusta, jossa olisi enemmän kahviloita, tarjoaisi lisää tilaisuuksia törmätä kiinnostaviin ihmisiin ja lauseisiin, joiden pohjalta voisi syntyä paitsi kirjallisia myös elävän elämän tarinoita."

PM: "Alberto Moravia sanoo, että kirjoittamiseen tarvitaan huone, pöytä, tuoli, kirjoitusvälineet, lähdekirjallisuus, mielellään ikkuna ulos, sänky, lämmin ateria ja pullo, tai pari viiniä/päivä. Jyväskylä on yhtä hyvä paikka kirjoittamiseen kuin Berliini, tai Firenze. Tarvitsisin toisinaan ilmaston vaihdoksen, uusia näköaloja, kokemuksia ja toisia ihmisiä, toisia kieliympäristöjä. Talouteni on vain niin tiukalla, että tällaiseen "ylellisyyteen" ei ole varaa. Mutta minulla on ylikehittynt mielikuvitus. Voin kuvitella matkan Roomaan ja kirjoittaa siitä romaanin. Nykyään on myös Google Maps. Käytin sitä Perämeren saaristoon sijoittuvassa Peilissä. Sikäläisen toimittajan mielestä Peilin luontokuvaus on tarkkaa."

TH: "Olen tullut Jyväskylään yksinomaan kirjoittamisen maisteriohjelman vuoksi ja jäänyt aktiivisen kirjallisuus-elämän vuoksi. Täällä on jotain jonka ateistikin myöntää maagiseksi - kaikki tuntuu olevan oudosti kytköksissä mitä tulee kulttuuri-ihmisiin. Myös se, että raha välttää meitä. Vaikka olen tuottelias, olen kirjoittamatta hyvin pitkiä jaksoja. Minun kirjallisuuteni syntyy kun sitä ei pakoteta. Jyväskylä voisi olla inspiroivampi paikka, jos kävelykatu ulottuisi yliopistolle saakka, jos Vakiopaineella olisi terassi, jos boheemi yläkaupunki mahdollistettaisiin kaupungin asuntoratkaisuilla, jos kaikkia vanhoja rakennuksia ei purettaisi tyhjiin parkkipaikkojen tieltä ja jos pääoman ei annettaisi tehdä Jyväskylästä pelkkää IT-kylää. Monia meistä inspiroisi jos yläkaupungilla olisi edes yksi ainoa kahvila. Lisäksi perustulokokeilu sopisi Jyväskylään aivan loistavasti, mutta ikuisena optimistinakin olen hieman kyyninen sen suhteen, löytyykö kaupungin isokenkäisistä (ja -päisistä) riittävästi innovatiivisuutta ja rohkeutta moiseen kokeellisuuteen."

RP: "Toinen kirjani ilmestyy syksyllä. Esikoisteokseni Maa muistaa matkustajan julkaistiin vuosi sitten keuhkolla. Nyt alan kirjoittaa kolmatta runoteostani. Kirjoittamisen lisäksi soitan ja maalaan, ja kaikki luova tekeminen keskustelee kirjoittamisen kanssa. Kun kirjoitan, pyrin mahdollisimman syvään tiedottomuuteen tekstin suhteen. Vähemmän kaupunkia ja enemmän metsää kun kirjoitan. En tiedä muista kirjailijoista mutta itse ainakin kaipaan tänne puhdasta luontoa."

MK: "Itse tarvitsen työskentelyyn aikaa ja tilaa. Tällä hetkellä minulla on työhuone Kirjailijatalolla. Minua ilahduttaisi, jos Ylä-kaupungille saataisiin simppele japanilainen lounaskeittiö."

VIISI KIINNOSTAVAA KIRJAILIJAA

Vaikka kirjallisuutta harvoin tehdään suoraan tilauksesta, kirjailijat ajattelevat, että on tärkeää osata kuunnella ajan tilausta - ja joskus antaa tilaajalle jokin muuta kuin mitä hän luuli kaipaavansa.

Riikka Palanderin (s. 1986) esikoisteos *Maa muistaa matkustajan* julkaistiin keuhkolla 2010. Tänä syksynä ilmestyy hänen toinen runokirjansa. Kirjoittaessaan Palander hakeutuu mielelleen luonnon läheisyyteen. Yliopiston pääkampuksen metsä ja Harju ovat hänen levähdyspaikkojaan kaupungin keskellä.

Mari Koski on vuonna 1982 syntynyt runoilija, kääntäjä ja opiskelija. Esikoisrunoteos *Sch (Poesia)* ilmestyi huhtikuussa 2011. Juuri nyt Jyväskylä on hänen mielestään paras paikka työskennellä.

Runoilija Tero Hannula on vuonna 1981 syntynyt jyväskyläläinen opiskelija, identiteettiongelmainen humanistihörhö ja entinen wannabekirjailija.

Pekka Manninen on entinen radiomies, provokaattori ja agitattori, kirjoittaa kiukkuista proosaa. Kolmas romaani, *Äänlinna, kypsyy Kypärämäessä*. Kaksi ensimmäistä, *Kiimakangas* (2009) ja *Peili* (2010) ovat jo Eldankajärven jää. *Kiimakangas* oli Hesarin esikois- ja Runeberg-ehdokkaana.

Eeva Rohas on vuonna 1982 syntynyt jyväskyläläinen prosaisti ja väitöskirjantekijä. Rohas uskoo, että realismin ja idealismin ristipaineessa syntyy innovaatioita, joilla voi tehdä hyvää.

TÄSTÄ EI TULE MITÄÄN ILMAN NAISIA!

Teksti: Minna Haapsaari | Valokuvat: Jarkko Könönen

Onko sukupuolella väliä johtamisessa, yrittäjyydessä ja innovaatioiden synnyttämisessä? Vai puhutaanko sukupuolieroista vaan ihan liikaa? Innovaatiomaailma vaikuttaa ainakin mielikuvultaan kovin miehiseltä kentältä. Tekniset laitteet, vempaimet ja mekaaniset hilavitkuttimet saavat tukea kehittämiseen. Ja varmasti ihan syystä. Mutta innovaatioita ovat muutkin kuin tekniikkaa sisältävät oivallukset. Onko vallitsevan ilmapiirin valossa naisilla lainkaan asiaa innovoinnin keskiöön. Saavatko ”pehmeät” innovaatiot tarpeeksi huomiota ja rahoitusmahdollisuuksia teknologiaa ylistävässä yhteiskunnassamme? Tarvitaanko ajattelun muutosta siitä mikä on innovaatio? Kun hyvä poppoo pistää hynttyyt yhteen, voi syntyä ihan uudenlaista liikettä ja ajattelua, positiivista meininkiä ja yhteistyötä. Näin kävi viereisen kuvan idearikaille naisille.

Valitut naiset yhteen

Yhdeksän Keski-Suomessa asuvaa näkyvää naista kohtasivat ja pohtivat ideoiden syntymistä ja luovuutta. Heidän mielestään naisilla on paljon annettavaa niin innovaatioiden kuin kilpailuetujenkin synnyttämisessä. Yhteistyö ja ihmisten välinen kommunikointi on kaiken a ja o.

”Samanhenkiset saavat paljon aikaan. Fakkiutunut ajattelu, byrokratia ja joustamattomuus ovat luovien ideoiden pahimpia vihollisia”, toteavat naiset lähes yhteen ääneen.

Yhteinen kohtaaminen syntyi Minna Haapsaaren ja Pirjo Kokon yhteisellä kutsulla tietyille henkilöille.

”Halusimme tuoda yhteen henkilöt, joilla todennäköisesti synkkaa keskenään, ovat menestyneet omalla sarallaan, ajattelevat luovasti ja vaikuttavat alueella osaamisellaan”, viestinnän ammattilaisena toimiva Minna Haapsaari (os. Holjonen) kertoo.

Haapsaari on ollut muun työnsä ohella mukana Agora Centerin Innovaatiokeskittämähankkeessa osa-aikaisena projektitutkijana arkkitehti ja tutkija Jarkko Könösen apuna. Idea syntyi yhdessä; kun tuodaan keskenään oikealla tavalla resonoivat naiset yhteen, syntyy hyvää pohinää. Keski-Suomen Yrittäjänaiset ry:n puheenjohtaja Pirjo Kokko innostui asiasta ja näin ryhdyttiin tuumasta toimeen.

Naisten innovaatiot jäävät vaille huomiota

”Me PPY:t (pirun pienet yrittäjät) teemme päivittäin huimia innovaatioita, niitä ei vaan noteerata mitenkään. Etenkin naisyrittäjien kohdalla vaatimattomuus omasta tekemisestä ja tuloksista jää usein vaille huomiota”, kertoo Pirjo Kokko.

”Henkilöt, joilla on keskenään kivaa ja yhteinen tahtoti-

la, pystyvät melkein mihin vain yhdessä”, Haapsaari kertoo.

Homman ideana on vapaaehtoisuus. Järjestäjänä ei myöskään ole mikään taho eikä verkoston tarkoitus ole vain bisneksen takominen, vaan samankaltaisten omalla työllään ja persoonallaan alueella vahvasti vaikuttavien naisten keskinäinen tunteminen. Loppu tapahtuu omalla painollaan.

Vain hyvällä meiningillä tulosta

”Kun hyvät tyytit tapaavat, parhain tilanne on se, että syntyy bisnestä tai muuta yhteistä toimintaa. Aloitimme pienemmällä porukalla ja jatkossa tavoitteena on laajentaa naistoimintaa verkostoksi”, sanoo Haapsaari.

Seuraavaan tapaamiseen jokainen saa kutsua yhden mielestään porukkaan hyvin sopivan naisen ja sitä rataa homma laajenee. Tärkeintä on, että kuppikuntia, kyräilyä tai toisten kadehtimista ei synny. Positiivinen meininki on uskomaton voima.

”Verkostoituminen onnistuu vain ja ainoastaan hyvällä meIninigillä tehtäessä. Nyt aloittanut ”innovaatioryhmä” ei aseta toiminnalleen sen suurempia tavoitteita, vaan tulokset syntyvät yhdessä tehden. Ja uskon niitä syntyy, niin mahtavia ladyja oli paikalla”, Kokko iloitsee.

Miksi sitten juuri naiset?

Miksi ei? Sukupuolia ei voi arvottaa paremmaksi tai huonommaksi. Ominaisuudet ovat yksilöllisiä. Mutta ympäristö muokkaa toimintaamme. Niiden ääni kuuluu parhaiten, jotka ovat yhteiskunnan eturiveissä. Lisää siis vaan naisenergiaa kehiin ja naisia johtajiksi!

MUUTOSAGENTIT

Viisi vahvaa persoonaa kuvattiin maanalaisessa tukikohdassa, jossa he suunnittelivat Pinkkiä Vallankoumousta, jolla muuttaa ihmiset luovemmiksi.

”Se, että on hyvä tyyppi, ei ole sukupuolesta kiinni. Mutta miehet toimivat paljon keskenään erilaisissa verkostoissa. Miksei naiset tee samaa, kun kerta ”puhutaan samaa kieltä”?”, kysyy yrittäjä Hanne Manelius Fotofox Oy:stä.

Kaikki lähtee lasten kasvatuksesta eli millaiseksi nainen ja naiselliset piirteet arvotetaan jo elämän alussa; pitääkö naisen vaieta ja olla kiltti, vai saako olla aktiivinen ja rohkea. Vanhemmat ovat merkittävässä asemassa uuden ajattelun jalkauttamisessa”, toteaa Jykes Oy:n kansainvälistymispalvelujen johtaja Satu Freyberg.

”Pitää olla tarkka vainu, mistä narusta milloinkin vetää. Toiset ovat syötäviä, toiset syöjättäviä. Pärjääminen on loppujen lopuksi itsestä kiinni. Naisten kanssa on kiva tehdä duunia, joskus jopa hulvatonta, kunhan yhteinen sävel löytyy. Tittelit nurkkaan ja kohti yhteistä hyvää”, kehoittaa Music & Management -koulutusohjelman lehtori Heidi Luck JAMK:sta.

”Perheenäidit ovat loistavia johtajia, koska pystyvät hoitamaan 100 asiaa kerralla! Luovuus pitää pukea työvaatteisiin ja saada asiat hoitumaan mahdollisimman tehokkaasti ja innostaen. Tässä äidit ovat uskomattoman hyviä!”, toteaa Jaana Larsson, Jyväskylän Kaupunkilehden päätoimittaja.

”Nainen on aistikas ja viehättävä. Tiettyyn pisteeseen asti tarvitaan empaattisuutta ja herkkyyttä, mitä naisista löytyy”, tuumaa Fashion Unitin toimitusjohtaja Johanna Soilu.

“SAMANHENKISET SAAVAT PALJON AIKAAN. FAKKIUTUNUT AJATTELU, BYROKRATIA JA JOUSTAMATTOMUUS OVAT LUOVIENTEIDEN PAHIMPIA VIHOLLISIA!”

José

Teksti: Minna Haapsaari, Viivi Ali-Löytty, Irma-Liisa Pyökkimies | Valokuvat: Jarkko Könönen

Voisiko Keski-Suomen kansainvälistyminen tapahtua ketterimmin kansainvälisten persoonien avulla? Haastattelimme José Ayalaa. Hän on kotoisin Ecuadorista ja asunut Suomessa yli kymmenen vuotta. Alun perin hän tuli Suomeen vaihto-oppilaana ja nyt hän on on erikoispaino-materiaalien valmistukseen erikoistuneen ja innovaatiopalkintoja saaneen yrityksen, Stafix Oy:n toimitusjohtaja. Ayala puhuu espanjaa, englantia ja suomea – kaikkia erinomaisesti.

Palattuaan vaihto-oppilasvuoden jälkeen Suomesta Ecuadoriin vuonna 1999 Ayala alkoi etsiä opiskelupaikkaa. Koska kokemukset Suomesta vaihto-oppilasvuodelta olivat mieluisia, hän päätti hakea Suomeen opiskelemaan. "Hain Tampereelle, Turkuun ja Jyväskylään. Heti kun sain hyväksymisviestin Jyväskylän ammattikorkeakoulusta, vastasin myöntävästi ja tulin tänne tekemään BBA-tutkinnon", Ayala kertoo.

Opintojen jälkeen Ayala sai työpaikan jyväskyläläisestä yrityksestä. Hän tutustui yrityksessä sattumalta Stafixiin tuotteena, ja päätti pitkien neuvotteluiden päätteeksi ostaa tavaramerkin ja tietotaidon silloiselta omistajalta.

"En ollut suunnitellut firman perustamista, mutta mielestäni tuotteessa oli niin paljon potentiaalia, että päätin yrittää", Ayala kuvailee alkutaivaltaan yrittäjänä. "Tarpeeksi nuorena ja naiivina olin intoa täynnä ja perustin yrityksen siltä istumalta", hän nauraa.

Tavoitteena oli perustaa kansainvälinen yritys, ja Jyväskylästä löytyi kansainvälistä ja osaavaa työvoimaa. Stafix

Oy työllistää tällä hetkellä 11 henkilöä, jotka edustavat kahdeksaa eri kansallisuutta. Lähes 90 % yrityksen liikevaihdosta tulee viennistä, ja suurimmat markkinat ovat Saksassa, Ranskassa, Espanjassa ja Pohjoismaissa.

Ayala kertoo, että Stafix Oy rekrytoi työvoimaa palvelukseensa muun muassa oppilaitosten opettajien avustamana. Moni nykyisistä työntekijöistä onkin päätenyt Stafix Oy:hyn Jyväskylän ammattikorkeakoulun BBA-tutkinnon kautta. Toimitusjohtaja Ayalan mielestä opiskelijoiden rekrytointi on yritykselle hyvä tilaisuus testata potentiaalista työvoimaa ja seurata mahdollisen tulevan työntekijän kehittymistä.

"Hyviä tyyppejä ei ole helppoa löytää. Jyväskylässä on onneksi tarjontaa. Meille on otettu opiskelijoita erilaisten kouluprojektien kautta. Kouluprojektien kautta molemmat – niin firma kuin opiskelijakin – hyötyvät. Firma tutustuu opiskelijaan melko riskittömästi ja opiskelija saa todellista työelämän kokemusta. Projektin kuten lopputyön kautta saattaa syntyä sitten työsuhde", hän summaa.

Yrittäjänä Jyväskylässä

Toimitusjohtaja Ayalan mielestä Jyväskylässä ollaan aidosti kiinnostuneita auttamaan alueen yrittäjiä. Hän kertoo, että suomalaiset suhtautuvat yrittämiseen kuitenkin eri lailla kuin ecuadorilaiset. Hän on kertomansa mukaan törmännyt Suomessa usein ihmisiin, jotka kuvittelevat yrittäjän työn olevan melko vaivatonta yrityksen toiminnasta saataviin tuloihin nähden.

”Ecuadorissa ehkä ymmärretään paremmin miten kovaa työtä yrittäjyys vaatii, eikä kadehdita, jos joku sitten menestyy omalla työllä”. Ayala on yrittäjänä erittäin tyytyväinen Jyväskylään ja Suomeen, ja erilaiset yrittäjäystävälliset instrumentit kuten starttirahat, investointituki ja valtion tukemat verkostoitumismahdollisuudet ovat hänen mielestään erinomaista. Jyväskylä yrityksen toimipaikkana tarjoittaa ainoastaan pidempää etäisyyttä suurimpaan osaan asiakkaista, joiden toimipisteet sijaitsevat useimmiten Helsingissä, mutta tämä ei Ayalan mukaan aiheuta ongelmia.

Businessenkeli- ja riskisijoitustoimintaa voisi Ayalan mielestä harrastaa Jyväskylässä enemmän. Myös opiskelijoiden kannustaminen yrittäjyyteen on hänen mielestään tärkeää.

”Yksi tapa voisi olla järjestää esimerkiksi ideakilpailuja, missä yhdistetään tekninen tuotekehitys sekä myynti- ja markkinointiosaaminen. Koulussa opittua ja omaa innovointia voisi yhdistää liike-ideaksi. Palkintona voisi olla vaikka suoraan pääsy yrityshautomoon tai rahoitusta.” Ayala ehdottaa, että kokeneemmat yrittäjät voisivat toimia sparraajina opiskelijoille, ja sitä kautta tukea uusien yritysten syntymistä.

Lisäksi hän peräänkuuluttaa joustavampaa tuotekehittelyä yhteistyössä asiakkaan kanssa: ”Suomalainen mentaliteetti on usein sellainen, että tuotekehitykseen panostetaan kaikki paukut ennen myyntiä. Tuotteesta pyritään rakentamaan täydellinen ennen kontaktia asiakkaan kanssa. Itse näen, että tuotteen pitää olla hyvä, mutta se rakennetaan täydelliseksi sitten asiakkaan kanssa hänen tarpeitaan kuunnellen.”

Kansainvälinen meininki

Jyväskylä on Ayalan silmissä nuorekas, kansainvälinen, elävä ja yrittäjäystävällinen kaupunki luonnon keskellä. Muttei kuitenkaan liian pieni.

”Tunnen itseni hyvin jyväskyläläiseksi. Jyväskyläläiset ovat myös sopivan rentoja”, Ayala nauraa. Hän jaksaa aina ihailla Vaajakoskelta kaupunkiin ajaessaan järvimaisemaa. ”En koskaan tajunnut Ecuadorissa järvien merkitystä, mutta nyt en pystyisi asumaan kaukana vedestä”, toteaa Ayala.

Ayala antaa arvoa Jyväskylässä toteutetulle Valon kaupunki Jyväskylä -hankkeelle, joka on hänen mielestään tehnyt kaupungista todella kauniin ja lisännyt Jyväskylän viihtyisyyttä. Mikäli Jyväskylässä järjestettävien tapahtumien profiilia haluttaisiin nostaa, pitäisi Ayalan mielestä kutsua isompia esiintyjä ja mainostaa tapahtumia laajemmin. Hänen mielestään Jyväskylään voitaisiin luoda jokin iso ja tyylikäs tapahtuma, jolla olisi kansainvälinen imago.

”Suomen Yrittäjäyhteisö on oiva esimerkki think big -ajattelusta. Heillä ei ole mitään ennakkoluuloja, ja saavat tänne isoja nimiä niinkuin Al Goren. Tällaiset ilmiöt tuo-

vat Jyväskylään tunnettuutta ja uskottavuutta”, Ayala kannustaa.

Samalla hän toivoo, että myös JJK nostettaisiin arvoonsa ja Harjun stadion kunnostettaisiin. Ayala korostaa, että JJK:n pelien yleisömäärä on kehittynyt aivan huimasti viime vuosina. ”Tarvitsemme tällaisia juttuja, millä saamme muiden suomalaisten keskuudessa hyvän imagon. JJK:ssa ja Jypissä on potentiaalia olla Suomen parhaita joukkueita. Urheilukärki-imago näkyisi kansainvälisestikin”, Ayala innostuu.

Ayala näkee, että Jyväskylällä on nouseva imago. Hän ei tiedä, johtuuko se siitä, että hän kiinnittää itse paljon huomiota imagoasioihin. Hänen mielestään Jyväskylässä panostetaan aidosti imagon parantamiseen. Ayala näkee systemaattisuuden ja strategisen ajattelun imagonrakentamisen tärkeimmiksi kulmakiviksi ja toivookin, että alueella on olemassa imagostrategia: ”Imagon rakentaminenhan on järjestelmällistä toimintaa. Siinä ei toimi malli, että ammuutaan ilmaan ja katsotaan, mitä tapahtuu”, kuvailee Ayala.

Oppilaitoksilla tärkeä rooli

Yliopiston ja ammattikorkeakoulun rooli kansainvälisen meiningin luomisessa on Ayalan mielestä merkittävä. Oppilaitokset voisivat hänen mielestään verkostoitua vielä nykyistäkin enemmän ulkomaisten oppilaitosten kanssa ja näin tehdä Jyväskylästä myös vaihto-opiskelijoille houkuttelevamman kaupungin. Vaihto-opiskelun avulla on suuret mahdollisuudet saada ulkomaalaisia opiskelijoita tulemaan ja jäämään Jyväskylään.

Mutta miten Jyväskylään saataisiin lisää kasvua? ”Pitää hyödyntää Suomen hyvä imago, luonnonläheisyys, järvet ja saunaimago”, Ayala luettelee. Myös Jyväskylän asemaa messujen järjestäjänä tulisi parantaa ja rummuttaa enemmän.

”Ja nanoteknologialla voisi saada myös medianäkyvyyttä nykyistä enemmän. Markkinoinnissa voisi myös sanoa rohkeammin, missä tämä kaupunki on hyvä ja miksi tänne kannattaa tulla.” Vaikka Ayala kokee olleensa Jyväskylässä suhteellisen lyhyen ajan, hän kertoo huomanneensa sekä Jyväskylän että Suomen kansainvälistyneen huimasti kymmenen vuoden aikana.

José Ayala on erikoispainomateriaalien valmistukseen erikoistuneen yrityksen Stafix Oy:n toimitusjohtaja. Vuonna 2007 perustettu Stafix Oy valmistaa staattisesti varattuja tarroja, jotka tarttuvat mihin vain kuivaan, puhtaaseen pintaan ilman liima- tai kiinnitysaineita. Stafixin toimisto- ja tuotantotilat sijaitsevat Vaajakoskella. Vuonna 2008 Stafix Oy:lle myönnettiin valtakunnallinen graafisen alan innovaatiopalkinto, ja vuonna 2009 yritys voitti Keski-Suomen INNOSUOMI -kilpailun.

Stafix Oy työllistää tällä hetkellä 11 henkilöä, jotka edustavat kahdeksaa eri kansallisuutta. Lähes 90 % yrityksen liikevaihdosta tulee viennistä, ja suurimmat markkinat ovat Saksassa, Ranskassa, Espanjassa ja Pohjoismaissa.

Sillanrakentajat

Teksti: Viivi Ali-Löytty, Irma-Liisa Pyökkimies | Valokuva: Jarkko Könönen

Jyväskylässä asuu vakituisesti 3175 ulkomaalaista henkilöä. Jyväskyläläiset edustavat 113 eri kansallisuutta. Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita on yliopistolla lähes 500 ja ammattikorkeakoululla lähes 300. Yliopisto ja ammattikorkeakoulu vastaanottavat vuosittain yli 600 vaihto-opiskelijaa. Kaikki he ovat potentiaalisia sillanrakentajia Keski-Suomen ja kotimaansa välillä. Kysyimme Majalta, Adrianilta, Emiltä, Marielta ja Justinelta mitä he tuumaavat Jyväskylästä.

1. Miksi tulit Jyväskylään?

Maja, Saksa, pääaine fennistiikka ja taloustiede: ”Tulin Jyväskylään vaihto-opiskelijana, koska yliopiston tarjous kuulosti mielenkiintoiselta ja kaupunki näytti mukavalta. En mä tykkää suurkaupungeista ja Jyväskylän koko on ihan sopiva minulle.”

Adrian, Espanja, pääaine audiovisuaalinen viestintä: ”Valitsin Jyväskylän, koska se on erilainen paikka kuin mihin olen tottunut.”

Emi, Japani, liikuntatieteet: ”Koska Jyväskylän yliopisto on erittäin kuuluisa biomekaniikan oppiaineestaan! Ja tämä yliopisto on sisaryliopisto minun Japanin-yliopistoni kanssa.”

Marie, Ranska, pääaine sosiologia ja historia: ”Tulin Jyväskylään, koska halusin lähteä vaihtoon Skandinaviaan tutustumaan sosiaaliseen systeemiin, ja myös naistutkimuksen vuoksi. Jyväskylä oli ainoa mahdollinen vaihtokohde Pohjois-Euroopassa, joten tulin tänne!”

Justine, Ranska, pääaine englanti: ”En tiennyt Jyväskylästä mitään. Halusin jotain Ranskasta poikkeavaa, ja halusin olla ainoa vaihto-oppilas yliopistostani, jotta en tuntisi ketään ennalta. Olin kiinnostunut Skandinaviasta, mutta Norjaan tai Ruotsiin ei ollut mahdollista hakea. Täytyy sanoa, että ihmiset Ranskassa eivät tiedä juuri mitään Suomesta. Hain siis Suomeen ensisijaisesti, ja Jyväskylän yliopisto oli ainoa opintojani tukeva vaihtoehto.”

2. Miksi pidät Jyväskylästä, mikä täällä on hyvää?

Maja: ”Pidän siitä, että mulla on täällä paljon mahdollisuuksia mitä voin tehdä vapaa-aikanani. Mutta samaan aikaan täällä on paljon luontoa tosi lähellä, niin kuin järvet ja metsää.”

Adrian: ”Jyväskylässä mieluisinta minulle ovat ihmiset, joita olen tavannut ja muistot, joita minulla on ajastani täällä. Minulla ei ole mitään pahaa sanottavaa tästä kaupungista, se on antanut minulle vain hyviä juttuja.”

Emi: ”Urheilullinen kaupunki!”

Marie: ”Pidän luonnosta, koska se on niin rauhallinen ja kaunis! Pidän myös siitä, että Jyväskylä on opiskelijakaupunki.”

Justine: ”Jyväskylä tuntuu nuorelta ja vireältä kaupungilta, ja tykkään siitä. Paljon opiskelijoita ja nuoria ihmisiä, ja keskustassa tuntuu aina olevan paljon ihmisiä. Pidän myös Jyväskylän koosta, minua ei ole tehty asumaan isoissa kaupungeissa. Kaupungin sisällä melkein kaikkialle pääsee helposti ja nopeasti. Lisäksi kaupungissa on paljon tekemistä ympäri vuoden, talvella voi hiihtää ja luistella ja kesällä grillaila ja uida järvessä.”

3. Mikset pidä Jyväskylästä, mikä täällä ei ole hyvää?

Maja: ”Keskusta on vähän ruma, koska täällä ei ole niin montaa vanhaa tyyppillistä puutaloa. Siis liikaa betonipalikkoja. Kaikki on vähän harmaata...”

Emi: ”Bussilla matkustaminen on kallista, eikä täällä ole kovin montaa kunnollista urheiluseuraa, joihin vaihto-opiskelijat voisivat mennä mukaan. En pidä myöskään siitä, että vaihtarit käyvät eri luennoilla kuin suomalaiset opiskelijat. Halusin tutustua moniin suomalaisiin täällä ollessani, mutta se ei ole ollut mahdollista!”

Marie: ”En pidä siitä, että Jyväskylä on pieni kaupunki, jossa ei ole kunnollista julkista liikennettä!”

Justine: ”Ei ole paljon mitään, mistä en pitäisi Jyväskylässä... ehkä se on ikävinä, että opiskelija-asunnot ovat aika kaukana keskustasta ja toisistaan. Olsi hienoa, jos kaikki asuisivat samalla alueella, vaikka se tuskin on mahdollista opiskelijoiden suuren lukumäärän huomioon ottaen.”

listasta opiskelijoiden suuren lukumäärän huomioon ottaen.”

4. Mikä saisi sinut jäämään Jyväskylään vaihto-opintojesi jälkeen tai miksi palaisit takaisin myöhemmin?

Maja: ”Yliopisto ehdottomasti viekoittelee mua tulemaan takaisin! Lisäksi mä pidän koko tunnelmasta Jyväskylässä, ja että luonto on kaikessa paikassa.”

Adrian: ”Jos tulen joskus takaisin, tulen muistelemaan kaikkia hetkiä, jotka koin tässä kaupungissa.”

Emi: ”Erasmus-ihmiset, suomalainen ystävyysperhe, johon tutustuin yliopiston kautta, ja hullut suomalaiset kilpailut kuten eukonkanto ja hyttysten tappo, vaikka mestaruuskisat ovatkin eri kaupungeissa.”

Marie: ”Haluaisin tulla takaisin, koska osa elämästäni on nyt siellä ja kaipaamaan pullaa paljon!”

Justine: ”Enimmäkseen tulisin ja tulen takaisin niiden ihmisten vuoksi, jotka tapasin täällä. Mutta pidän paljon myös opintojärjestelmästä, ja luulen, että nauttisin maisteriopintojen tekemisestä Jyväskylän yliopistossa.”

Jyväskylässä asuu vakituisesti 3175 ulkomaalaista henkilöä, mikä vastaa 2,4 % kaupungin asukkaista. Jyväskyläläiset edustavat 113 eri kansallisuutta. (31.12.2010)

Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita on yliopistolla 493, eli 3,7 % tutkinto-opiskelijoista (2009). Ammattikorkeakoulussa ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita on 283, mikä edustaa 3,5 % tutkinto-opiskelijoista (2010).

Yliopisto vastaanottaa joka vuosi noin 400 vaihto-opiskelijaa, ja ammattikorkeakouluun saapuu opiskelijavaihtoon vuosittain 225–250 opiskelijaa. Vuonna 2010 yliopiston ja ammattikorkeakoulun kautta yli kolme kuukautta kaupungissa viettäneitä vaihto-opiskelijoita tuli Jyväskylään yhteensä 636 (JY 411, JAMK 225).

ISOISTI

X Yrittäjyys

--> Nuoret yrittäjähenkiset nuoret tähyävät kauas ja korkealle

Teksti ja valokuva: Jarkko Könönen

Joukko yrittäjähenkisiä nuoria kertoo kylmän rauhallisesti kuinka he haluavat kääntää globaalien median kiinnostuksen kohti heitä ja Keski-Suomea. Epäilykset kavereiden kykyyn onnistua tehtävässään karisevat kun saa käsityksen kavereiden arvomaailmasta. Ryhmän ajatus on kerätä joukkoonsa hyviä tyyppisiä joiden kanssa voi onnistua tekemään suuriakin ihmeitä. Ja ehkä ohessa auttaa toisiaan tekemään kivaa ja menestyvää bisnestä.

Hans-Peter ja Jyri tuovat AI Goren Jyväskylään

Nikon leväenergia kiinnostaa energiayhtiöitä

"NYT JYVÄSKYLÄÄN ON SYNTYMÄSSÄ MUUTAMIA MENESTYSTARINOITA, JOIDEN VETÄMÄNÄ YHTEISÖ ON MUUTTUNUT TIIVIIMMÄKSI JA EKOSYSTEEMI ON KANNUSTAVAMPI YRITTÄJÄLLE."

"TOKI MONIA IDEAA TUKEVIA JA SITÄ JALOSTAVIA TAHOJA LÖYTYY, MUTTA MIKÄÄN NIISTÄ EI TARJOA TUKEA VERTAISLÄHTÖISESTI - MAHDOLLISUUTTA ISTUA ALAS RENNOSSA ILMAPIIRISSÄ, JOSSA KYNNYS OMAN IDEAN ILMOITTELUHEITTÄMISEEN ON ERITTÄIN MATALA TAI MAHDOLLISUUTTA LÖYTÄÄ HUIPPUTIIMI SAMANHENKISISTÄ IHMISSISTÄ HYVÄN IDEAN YMPÄRILLE."

Miksi koitte tarpeelliseksi perustaa nuorten, rohkeitten yrittäjähenkisten porukan, työnimi LXB (League of Extraordinary Businessmen)?

Samir Abbassi: ”Oma ystäväpiirimme on hyvin yrittäjähenkistä tekijäporukkaa. Olemme käyneet paljon kehitys- ja innovointikeskusteluja ystäviemme kanssa. Yrittäjinä olevia olemme sparraanneet ja auttaneet eteenpäin. Idearikkaita ja yrittäjähenkisiä olemme motivoineet ja ohjanneet oikeaan suuntaan kohti yrittäjyyttä. Huomasimme selkeän tarpeen perustaa LXB Jyväskylään ja uskomme sillä olevan suuri merkitys opiskelevien yrittäjien tilanteen edesauttamisessa. LXB:n ydin porukka on todella aikaansaavaa ja lahjakasta. Voimamme ja tietomme yhdistämällä pystymme kehittämään toisiamme sekä viemään liiketoimintojamme eteenpäin.”

Markus Kauppinen: ”Jyväskylässä puuttui paikka jonne mennä kun halu tehdä asioita on olemassa mutta ei tarkkaa päämäärää vaan pikemminkin ”*slow hunch*” tai tiimiä. Yhteisö on paikka jossa sparrata ideoitaan. Yhteisössä toimitaan ”*invite only*” -periaatteella, jolloin voimme parhaiten pitää tapaamisten sisällön merkityksellisenä eikä niistä tule vain hajanaisia keskusteluja.”

Janne Puustinen: ”Porukka laitettiin kasaan, koska Keski-Suomessa havaittiin olevan selkeä tarve tämän kaltaiselle toiminnalle. Toki monia ideoita tukevia ja sitä jalostavia tahoja löytyy, mutta mikään niistä ei tarjoa tukea vertaislähtöisesti; mahdollisuus istua alas rennossa ilmapiirissä, jossa kynnyksen oman idean ilmoille heittämiseen on erittäin matala, mahdollisuus löytää huipputiimi samanhenkisistä ihmisistä idean ympärille, mahdollisuus ajatella isosti ilman rajoitteita, mahdollisuus saada tiivis ja vahva verkosto taustavoimaksi, jonka kautta viedä ideoita tehokkaasti eteenpäin. Nämä asia ovat keskeisiä, jotta idea voi edetä yritykseksi asti. Paikallisia tukioorganisaatioita löytyy ideavaiheen jälkeen, joihin on helppo jatkaa taustatuen ja yhteisön kaotamatta minnekään. Toisena keskeisenä tekijänä oli halu auttaa samankaltaisessa tilanteessa olevia henkilöitä. Apu, jonka eteen jouduimme itse tekemään kovaa työtä, pitää olla paljon helpommin saatavilla. On suunnatonta tuhlausta tukahduttaa potentiaaliset ideat ja henkilöt ennen kuin kukaan on tietoinen heistä. Yhteisön keskiössä on kova halu ja motivaatio tehdä asioita. Me emme ole missään nimessä vetävä vaan ennemminkin ”hienoisien potkun perusille antava taho”.

Jyri Lindén: ”Voin vain todeta, loistavaa toimintaa Samirita ja Jannelta kun ovat ottaneet vastuulleen kyseisen asian järjestämisen. Ihmettelen vain mihin kaikkeen ylipäättään energiaa tuhlaata jos tällaista ei ole vielä perustettu. Yritykset ja yrittäjähenkisyys pitävät kirjaimellisesti tätä yhteiskuntaa pystyssä, tämän takia en ymmärrä miten näin suuri luonnonvara kuin opiskelijat ovat tässä suhteessa jätetty hyödyntämättä. Hienoa että tämä homma viimein lähtee liikkeelle aktiivisista opiskelijoista.”

Mitä mielestänne juuri nyt tapahtuu Keski-Suomessa, onko havaittavissa jotain paikallista virettä, josta nuorten yrittäjähenkisten on hyvä ponnistaa?

SA: ”Jyväskylässä, Suomen Ateenassa, on todella hyvä ja yrittäjyyteen kannustava henki! Jyväskylään on kerääntynyt nuoria opiskelijoita, jotka luovat uutta ja merkityksellistä yritystoimintaa. Paikallinen henki on erittäin kannustava suureen ajatteluun sekä maailmaa mullistaviin toiveisiin. Tämä on kenties Jyväskylän parasta antia.”

MK: ”Keski-Suomessa on lahjakkaita nuoria ja yrittäjähenkisiä ihmisiä. Verrattuna pääkaupunkiseutuun, nämä ihmiset eivät ole aiemmin joutuneet törmäyksiin toistensa kanssa. Nyt Jyväskylään on syntymässä muutamia menestystarinoita, joiden vetämänä yhteisö on muuttunut tiiviimmäksi ja ekosysteemi on kannustavampi yrittäjälle.”

JP: ”Keski-Suomessa on hyvä boogi päällä. Se näkyy nuorten tekemisessä ja kasvavana kiinnostuksena yrittäjyyttä kohtaan. Onnistumiset ja esikuvat ruokkivat sitä entisestään. Halu nostaa Jyväskylä maailman tietoisuuteen tulee hyvällä tavalla esille esimerkiksi Suomen Yrittäjätehtävän toiminnassa. He ovat erinomaisena esimerkkinä muilla yrittäjähenkisille nuorille Jyväskyläläisille. Tärkeänä suunnan osoittajana pidän myös Jyväskylän Yliopiston yhteydessä toimivaa Global Venture Lab:n toimintaa ja opetusta, jossa oppiminen pohjautuu käytännön live case:hin. Yhtenä polun raivaajana on tärkeää muistaa myös Tiimiakatemia, joka omalla alueellaan tekee hienoa työtä yrittäjyyden eteen. JAMK:in on halunnut panostaa entistä enemmän ja on lähtenyt mukaan tukemaan yrittäjyyttä omalla Generaattorillaan.

Paikallisella tasolla selkeänä haasteena on löytää perustettavalle ja ensiaskeliaan ottavalle yritykselle rahoitusta. Seed -vaiheen rahoittajia ei ole, ja julkista rahoitusta on erittäin vaikeaa saada ilman oman pääoman ehtoista rahaa. Vaikka seed -vaiheen rahoittajia Suomesta löytyisikin, niin he ovat kiven alla ja keskittyvät eteläiseen Suomeen. Julkisen puolen byrokratia ja maksavien asiakkaiden tarve on itsessään harmillisen suurena hidasteena alkuvaiheen yrityksen etenemiselle.”

JL: ”Mielestäni Keski-Suomi on loistava paikka nuorelle yrittäjälle. Täällä on eteenpäin menemisen ja yhteen hiileen puhaltamisen ilmapiiri. Lisäksi tarjolla on paljon innovatiivisia ihmisiä ja hyvää työvoimaa, kiitos yliopiston ja ammattikorkeakoulun. Jyväskylä on myös paikkana sopivan kokoinen jolloin on helpompi verkostoitua toisten osaajien kanssa.”

Kertokaa päättäjille, mitä juuri te ja muut yrittäjähenkiset nuoret tarvitsitte, jotta liiketoimintamahdollisuudet helpottuisivat.

SA: ”Joustavuutta. Tekemässämme bisneksessä kehitetään jatkuvasti uusia ansaintamalleja sekä tekniikka kehityy huikeaa vauhtia ja sitä pitää pystyä ottamaan käyttöön nopealla sykkeellä. Suunnitelmat saattavat muuttua nopeasti ja lähestymiskanta ratkaistavaan ongelmaan voi olla erilainen. Lopputulos pitää kuitenkin olla mielessä.”

MK: ”Starttirahan ehdot on korjattava. Starttirahassa on ehto, että yrittäjällä ei saa olla muita tuloja. Varsinkin IT-alalla, jossa henkilöt ovat yleensä osakkaita monessa firmassa, tämä kohta sulkee pois lähes kaikki hakijat.”

JP: ”Ilmaiset ja rennon viihdyttävät toimitilat keskeisellä paikalla, esimerkiksi Lutakossa samanhenkisten ihmisten ympäröimänä, tukeva verkosto, jossa on kansainvälisesti kovan luokan tekijöitä mukana heti alkuvaiheesta lähtien sparraamassa ja kehittämässä, riskirahaa pitää olla mahdollisuus saada jo ideatasolla ja julkisten toimijoiden tuki pitää olla saatavissa yksinkertaisemmin ja ilman yritystoimintaa jarruttavaa liiallista byrokratiaa.”

JL: ”Minulla ei oikeastaan ole mitään sanottavaa päättäjille. Haluan sanoa yrittäjille ja yrittäjähenkisille ihmisille. Suomi on loistava maa elää ja yrittää. Käytännössä maamme on maailman tasa-arvoisimpia maita ja tämä takaa

meille kaikille tasaiset mahdollisuudet nousta huipulle. Jos et pysty Suomessa rakentamaan menestyvää liiketoimintaa uskon ettet pysty siihen missään muuallakaan.”

Mitkä ovat teitä juuri nyt kiinnostavia ilmiöitä, joista keräätte ideoita bisnekseen?

SA: ”Tällä hetkellä syntyy todella paljon uusia businessmahdollisuuksia. Ideoita ammennetaan blogeista ja seuraamalla jenkkinen tapahtumia. Tällä hetkellä sosiaalisessa mediassa, varsinkin paikkatietoon perustuvassa, ja ”*daily deal*”-kentällä tapahtuu paljon ja niitä seuraa mielenkiinnolla. Molemmissa on mahdollisuus luoda uusia businessmalleja sekä valloittaa markkinoita niin Suomessa kuin maailmallakin.”

MK: ”Sähköinen liiketoiminta elää murrosta, jossa perinteiset ansaintamallit korvataan uusilla. Aloittavalle yrittäjälle tämä on mahdollisuus kaikkien lähtijöiden ollessa samalla viivalla.”

JP: ”Mobiililaitteiden käytön yleistymisen jopa tietokoneiden kustannuksella, paikkatietoon liittyvät mahdollisuudet, sosiaalisen ostamisen huima kasvu.

Kerään ideoita pääasiassa lukemalla paljon uusia yrityksiä ja trendejä käsitteleviä lehtiä sekä blogeja. Ideat jalostuvat eteenpäin rentojen ajattelu- ja keskustelutuokioiden avulla.”

Miten mielestänne Jyväskylässä voisi tulla merkittävä uutta luovan liiketoiminnan keskittymä?

SA: ”Jyväskylän ammattikorkeakoulussa on oikea suunta opiskelijoiden yrittäjyyden tekemisessä. Olemme itsekin saaneet heiltä tilat käyttöön Lutakosta ja se on auttanut meitä todella paljon. Aalto-yliopistossa on garage-toiminnasta välitetty ulospäin erittäin kiinnostava ja hyvä kuva, jonka uskon vetävän paljon tekijätyyppejä siihen suuntaan. Jyväskylän olisi tärkeä pystyä välittämään eteenpäin se kuva, joka välittyy opiskelevien yrittäjien skenessä mukana oleville henkilöille. Toisaalta Jyväskylään pitäisi ehdottomasti saada menestyneitä yrittäjiä verkostoineen, jotka voisivat toimia nuorten yrittäjien kummeina sekä koutseina. Itse koen Aalto-garagen yhtenä suurena vahvuutena kummiyrittäjät ja -suojelijat, jotka pystyvät tarvittaessa auttamaan nuoria yrittäjiä kokemuksensa avulla eteenpäin.”

MK: ”Korkeakouluissa tulisi saada opintopisteitä yritystoiminnan pyörittämisestä tai yritysprojehtiin osallistumisesta opiskelualasta riippumatta.”

JP: ”Yksi vaihtoehto voisi olla muuttaa yliopistokoulutus selkeästi kahteen eri linjaan. Toinen olisi ”nykyaikainen” teoriaan pohjautuva malli, jonka rinnalle vaihtoehtona tarjottaisiin käytännön oppimista yritystoiminnan kautta. Jälkimmäisessä linjassa teoria olisi vain tukevana osana tarpeen mukaan. Yliopisto sijoittaisi kaikkiin yrityksiin alkupääoman x euroa ja mahdollistaisi kansainvälisen verkostonsa käytön yritysten sitä tarvitessa. Vuosikursseittain parhaiten menestyneet yritykset nostettaisiin kunnia-pallille jopa kansainvälisellä tasolla. Opiskelijayrittäjien valmistuessa ei tarvitsisi enää miettiä, mistä hakea töitä ja aloittaa erikoistuminen, vaan työkokemus ja osaaminen olisi jo huimalla tasolla. ”Teoriapuolen” käyneet opiskelijat voisivat tuoda oman osaamisensa mukaan siirtymällä valmistuttuaan suoraan töihin opiskelijatuttaviensa yrityksiin.”

JL: ”Jyväskylä on tunnettu sivistyksestä. Mielestäni maailman maineeseen nousu voisi alkaa yliopiston uudistuksella. Totaalinen uudistus! Tiimiakatemia on näyttänyt jo

hyvää mallia. Viedään opiskelumenetelmät aivan uudelle tasolle tai tuodaan ne edes tämän päivän vaatimuksia vastaaviksi. Tehdään se, mistä kaikki muut vain puhuvat. Uskon, että tämä herättäisi kiinnostuksen oppilaissa. Valjastetaan opiskelijoiden intohimot ja taidot oikeasti synnyttämään jotain merkittävää koko planeetan kannalta. Eikä vain pidentämää kortistoa yli 11 000 muun akateemisen työttömän jatkeeksi. Tärkeintä kuitenkin on että nuoret osaajat ovat tekemisissä keskenään ja heiltä löytyy myös halu toteuttaa ideoita eikä vain pyöritellä niitä laatikon pohjalla.”

Miten Keski-Suomi voisi olla vielä inspiroivampi paikka juuri teille ja laajemminkin nuorille ja valmistuville.

SA: ”Jyväskylään tarvitaan menestystarina. Yleisenä uskomuksena, jolla varmasti on myös todenperäisyyttä, on että Suomessa business tapahtuu Helsingissä ja maailmalla jenkeissä. Ympäristönä Jyväskylä on todella inspiroiva ja yliopisto sekä ammattikorkeakoulu varmasti tarjoavat yrityksille osaavaa työvoimaa. Kuitenkaan valmistuneille opiskelijoille ei löydy töitä ja menestyvää kv-liiketoimintaa lähdetään perustamaan muihin ekosysteemeihin. Uskon, että yksi tekijä mistä tämä johtuu on esimerkkien ja kokeneiden osaavien tekijöiden puute. Uusissa liiketoimintamalleissa laajoilla verkostoilla on suuri merkitys menestymisen kannalta ja niitä Jyväskylässä ei ole tarpeeksi.”

MK: ”Koska Jyväskylässä yrittäminen on monesti hankalampaa kuin esim. Helsingissä, tarvitaan tänne jotain erityislaatuista tukea, kuten esim. kaupungin tarjoamat toimitilat.”

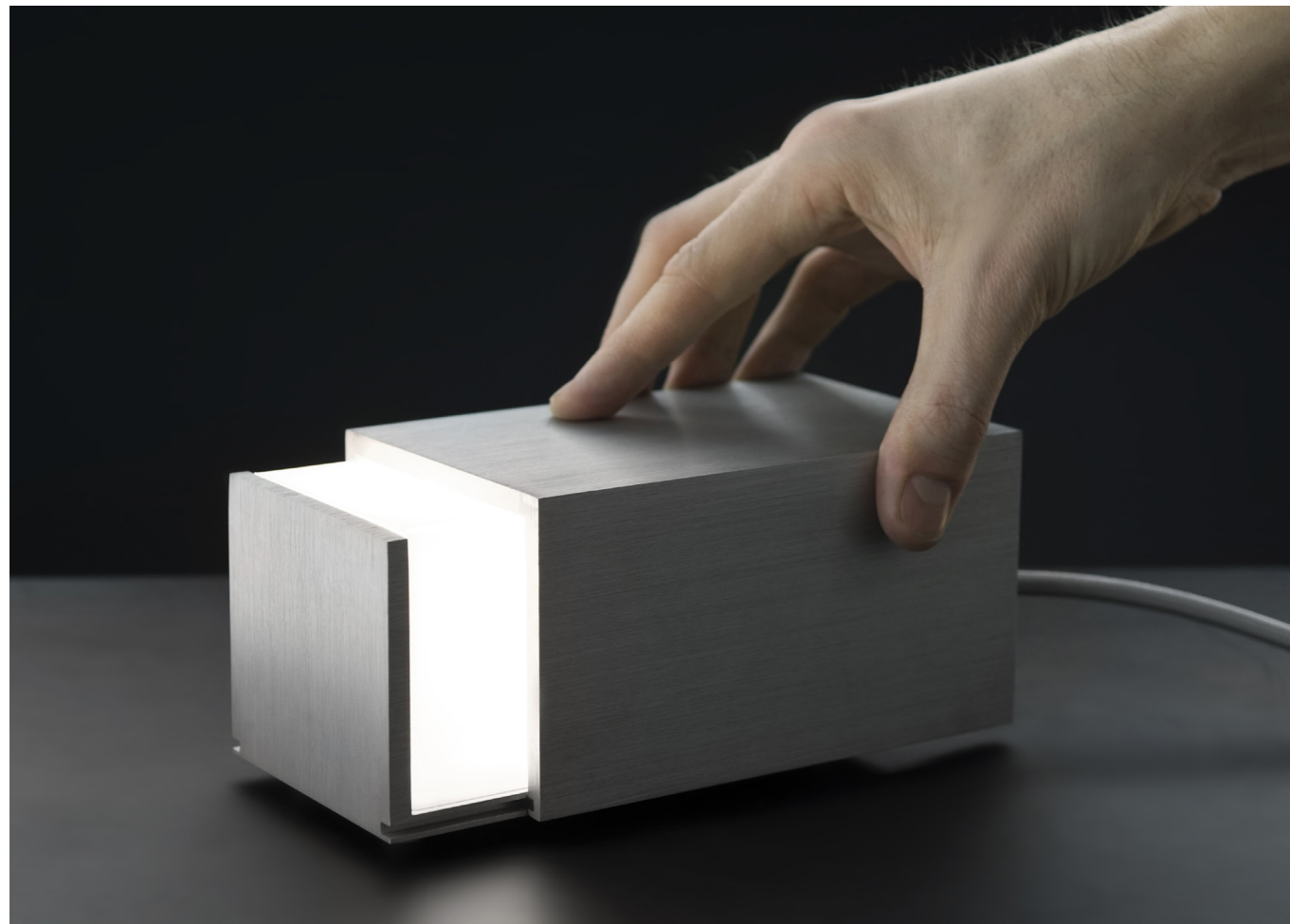
JP: ”Kaiken takana on hyvä porukka, jonka kanssa asioita tehdään. Hyvää tiimiä tukevat viihdyttävät ja rennot toimitilat inspiroivassa ympäristössä, samanhenkisten ihmisten ympäröimänä. Syvälinen asioihin perehtyminen tarvitsee tuekseen (äly)vapaata ideointia. Hyvä meno ja flow huomataan ja se ruokkii itse itseään.”

Kuvassa Janne Puustinen (vas.), Samir Abbassi ja Markus Kauppinen, jotka ovat koonneet nuorten yrittäjähenkisten ryhmän. He johtavat myös start-up -yrityksiä Mbrlla ja Dealfins.

Haastattelussa esiintyvä Jyri Lindén on Suomen Yrittäjätehtävän Oy:n toimitusjohtaja. Suomen Yrittäjätehtävä järjestää bisnesseminaareja; yrityksen tavoitteena on järjestää maailman merkittävin vuotuinen bisnesseminaari. Syksyn 2011 pääpuhujaksi Jyväskylään saapuu Al Gore.

Jonas Hakaniemen Box Light on tukholmalaisen Design House Stockholmin kokoelmassa.

Designed
in
Yvräsbylä

Teksti: Jarkko Könönen, Minna Haapsaari

Kati Rauhaniemi, Janne Tynismaa, Anne Saarikoski, Jonas Hakaniemi, Antti Osara sekä Katriina Lahtinen ovat Keski-Suomessa toimivia, lahjakkaita pitkän linjan suunnittelijoita. Katin mielestä bisneksessä ei merkkää sijainti vaan osaaminen, Jannen mielestä pienessä kaupungissa on helppo päästä vaikuttamaan tulevaisuuden suuntaan. Anne patistaa lahjakkuuksia yhdistämään voimiaan ja Jonas haluaisi esitellä muotoilua päättäjille. Antin mielestä seudulla tarvitaan lisää riskinotto-kyä ja Katriinaa kiehtoo Piilaaksossa perustettu Designer Fund, joka pukkaa muotoilijoita rohkeasti uusyritysten ytimiin. Millaisena nämä kuusi suunnittelijaa näkevät Keski-Suomen?

Antti Osara, millaisia palveluja tarjotat asiakkaillesi?

“Uudenajan myynnin ja markkinoinnin asiantuntijapalveluja. Minulla on pitkä kokemus markkinoinnin alalla yhdistettynä uudenajan asiakaskeisiin ratkaisuihin.”

Olet tehnyt pitkän uran Helsingissä mainostoimistoissa. Mikä on kivempaa ja mikä kurjempaa Keski-Suomessa? Osataanko täällä ostaa luovaa konsultointia?

“Hyvää ja huonoa täällä on ammatillisessa mielessä on kilpailun puute. Täällä toimistot ei kisa keskenään, täällä toimistot ei ole edes kiinnostunut mitä toiset tekee. Kukaan ei halua erottua toisistaan. Huonous näkyy laiskuutena ja välinpitämättömytenä. Ollaanko todella kiinnostuneita mitä asiakas odottaa ja haluaa?”

“Tuotteistaminen on lapsenkengissä. Muutamat yrittää, mutta joko viestintä tai oma prosessi jää vajaaksi. Suunnitelmallisuudesta puhumattakaan.”

“Luovan konsultoinnin, mitä itse edustan, ostaminen on käynnistynyt aika hyvin. Selkeästi nähdään että perinteisen mainostoimiston ja asiakkaan väliin tarvitaan ”tulkkiä” ja halutaan uutta näkemystä. Kustannusten oikein sovittaminen on myös tärkeä tekijä. Ei enää olla valmiita ostamaan ihan mitä tahansa toimisto esittelee.”

Onko Keski-Suomessa mielestäsi jotain, joka saa aikaan positiivista dynamiikkaa?

“Täällä parikymmentä tuhatta opiskelijaa vuosittain. Siinä on potentiaalia vaikka mihin! Olen itse käyttänyt ja tulen käyttämään opiskelijoita omassa ja verkostoni tuotekehittämissä.”

Mikä olisi vinkki, että liike-elämä Keski-Suomessa ponnahtaisi uudelle, globaalille tasolle?

“Täällä on sellainen ihmeellinen; ”meillä on kaikki hyvin ja ei pidä tehdä mitään mitä aiheuttaa lisää vaivaa tai tehdään nyt vaan niin kuin ennen” -mentaliteetti joka tuli heti vastaan kun tulin 6.5 vuotta sitten. Siinä asenteen muutoksessa riittää töitä. Olen sanonut että jos joku on saanut täällä jotain aikaiseksi, se ei ole keskisuomalainen, se on tullut jostain muualta. Riskinotto kykyä. Paljon puhutaan verkostoitumisesta, totuus: todella huonossa jamassa.”

Miten mielestäsi Jyväskylästä voitulla merkittävä luovan toiminnan keskittymä?

“Lopetetaan väkisin yrittäminen ja annetaan idean muodostua. Annetaan edellytykset ja mahdollisuus muodostumiselle.”

Mitkä ovat sinua juuri nyt kiinnostavat ilmiöt, joista saat ideoita työhösi?

“Vuorovaikutus, uusi tekniikka, viesti. Trendi-, uutis-, yliopisto-, koulutus-, media-, tekniikka-, pienyritys-, politiikka-, ympäristö-, nais- ja miesvaikuttajajohdusten sivustoilta.”

Kerro lyhyesti, työtavastasi ja sinua inspiroivasta ympäristöstä. Miten seutu voisi olla vielä inspiroivampi paikka juuri sinulle ja voisiko tänne houkutella luovan suunnittelun ammattilaisia Helsingistä?

“Oma työtapani on tehosekoittaja. Paljon erilaista vaikuttimia sekoittajaan, kone päälle, kone seis ja maistellaan ja arvioidaan. Jos ei tullut hyvä, tehdään uusi sekoitus uusilla vaikuttimilla. Poikkiteollista.”

“Helsingistä ei tulla tänne koska täällä ei ole vaihtoehtoja toimistojen kesken eikä omaa kasvumahdollisuutta. Ei riitä että on yksi hyvä toimisto vaan niitä pitää olla useampi mistä löytää se oma vaihtoehto. Helsingissä kukaan ei ole 3-4 vuotta pitempään kun haetaan sitä kokemusta. Vanhana partana voi jäädä pitempään. Tässä haaste alueen toimistoille.”

Antti Osara on työskennellyt isojen suomalaisten yritysten kanssa niin kotimaassa kuin kansainvälisillä markkinoilla. Hän on auttanut myös lukuisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä markkinointiviestinnän johtamisessa ja suunnittelussa. Antilla on kokemusta muun muassa asiakkaiden tarvekartoituksista, markkinoinnin strategisesta suunnittelusta, yritysten brändistrategian luomisesta ja jalkautuksesta, tuotteistamisesta sekä yritysviestien suunnittelun johtamisesta ja konkretisoimisesta käytäntöön.

“Täällä on sellainen ihmeellinen ”meillä on kaikki hyvin ja ei pidä tehdä mitään mitä aiheuttaa lisää vaivaa tai tehdään nyt vaan niin kuin ennen” -mentaliteetti joka tuli heti vastaan kun tulin 6.5 vuotta sitten. Siinä asenteen muutoksessa riittää töitä.”

“Idean tunnistaminen onkin yksi haastavimpia asioita. On punnittava valtava määrä ideoita, päätettävä mitä kehitetään edelleen ja puskettaava sitä eteenpäin. On uskottava omaan näkemykseen. Oma työtäni ohjaa myös intuitio, jota on oppinut käyttämään vuosien varrella. Se syntyy kokemuksesta, näkemyksestä ja uskalluksesta uskoa johonkin, mitä on vaikea selittää.”

Jonas Hakaniemi, mitä teet työksesi?

Johdan muotoiluyritystä, joka keskittyy tuotemuotoiluun, tilasuunnitteluun ja graafiseen suunnitteluun.

Minkä verran Keski-Suomessa ymmärretään hyödyntää muotoilua liiketoiminnan kehittämisessä?

“Yleisesti Keski-Suomessa löytyy kansainvälisiä yrityksiä, jotka ovat panostaneet muotoiluun. Esim. Harvia, Panda, Valtra, Siparila ja moni muu on hyödyntänyt muotoilua osana liiketoimintaa. Entinen muotoilun läänintaiteilija Kaija Savolainen teki paljon hyvää muotoilun ja käsityön hyväksi. Hän kannusti yksityisyrittäjiä mm. kaupallisuuteen ja ammattimaiseen liiketoimintaan, laadukkaan yrityskuvan luomiseen sekä tuotteiden kehittämiseen. Ensivaikutelman kun tekee vain kerran. Yritystoiminta pitää olla kannattavaa, oli kyse pienestä tai suuresta yrityksestä.”

Mitkä ovat mielestäsi Keski-Suomen hyvät ja huonot piirteet ammatinharjoittamisen ja siviilielämän kannalta?

“Muotoiluyrittäjänä paikallisesti ei ole hirveästi kilpailijoita, mutta toisaalta pelikenttänä on koko Suomi ja maailma, joten kilpailua riittää. Maailmalta katsottuna Suomi on pieni maa ja vaikka muotoiluala onkin keskittynyt pääkaupunkiseudulle, ei siellä tarvitse välttämättä asua harjoittaakseen muotoilijan ammattia. Jyväskylä on lapsiystävällinen ja hyvä paikka asua, maantieteellisesti välimatkat ovat pie-

niä ja ainahan isolle kirkolle pääsee suht nopeasti, jos on tarvis. Vaikka Jyväskylä tunnetaan vahvasti Alvar Aallon kaupunkina ja ansiosta, ei arkkitehtuuri tai muotoilu näy muuten hirveästi katukuvassa.”

Millä toimenpiteillä mielestäsi muotoiluosaaminen ja luovan suunnittelun markkina kasvaisi täällä niin, että se houkuttelisi tänne suunnittelijoita muualtakin?

“Kaikki lähtee tietysti yleisestä asenteesta muotoiluun, arkkitehtuuriin ja muuhun visuaalisuuteen. Pitäisi osata katsoa kokonaisvaltaisesti, yhdistää eri ammattiryhmiä ja toimia yhdessä ”ylijarjoten”. Suomessa ollaan vieläkin tekniikkaorjentoituneita ja tuntuu, että visuaalisuus on monesti välttämätön paha. Toimenpiteinä voisi olla maailmalla tehtyjen muotoilu case-esimerkkien esittely kaupungin päättäjille ja yritysjohtajille, jotta ymmärrys lisääntyisi. Ehkä pitäisi itse osata tuoda muotoiluosaamista laajemmin esille, jottei se kulminoituisi pelkkiin tuotteisiin, muotoilua kun on kaikkialla ja se vaikuttaa jokaisen elämään.”

Mikä työssäsi inspiroi sinua?

“Tässä ammatissa on inspiroivaa asiakkaiden kohtaaminen ja uusiin yrityksiin tutustuminen. Niistä oppii paljon. Mitä tiukempi asiakkaan tekemä rajaus tai määrittely on työlle, sen parempi. Muotoilijan työ on positiivisten ongelmien ratkomista. Muotoilijan tehtävä on olla visionääri ja nähdä tu-

lemaan. Ehkä vaikeinta onkin vakuuttaa joskus asiakas siitä, mitä ei vielä ole olemassa. Me kun emme usko, ennen kuin näemme jonkun asian omilla silmillämme. Muotoilija on onnistunut tehtävässään, jos tuote käytännöllinen, kestävä ja vielä houkuttelevan näköinen, kaunis esine. Jos asioita pitää hirveästi selitellä, on epäonnistunut.”

Mistä saat ideoita?

“Ideoita syntyy sen kautta, mikä on ”ongelma”. En stressaa jos ei joka päivä tule mahtavia ideoita, niitä tulee jokatapauksessa, kun eri muotoiluprojektit etenevät. Idean tunnistaminen onkin yksi haastavimpia asioita. On punnittava valtava määrä ideoita, päätettävä mitä kehitetään edelleen ja puskettaava sitä eteenpäin. On uskottava omaan näkemykseen. Oma työtäni ohjaa myös intuitio, jota on oppinut käyttämään vuosien varrella. Se syntyy kokemuksesta, näkemyksestä ja uskalluksesta uskoa johonkin, mitä on vaikea selittää.”

Jonas Hakaniemi on asunut Jyväskylässä 20 vuotta. Tullut Jyväskylään opiskelemaan graafista alaa ja jäänyt ammattikoulusta suoraan sorvin ääreen. Kirjapainossa, lehtitalossa ja AD:na mainostoimistossa 10 vuotta. Valmistunut Lahden Muotoiluinstituutista vuonna 2009 kalustemuotoilijaksi.

Mainostoimisto Dot Design Oy:n toimitusjohtaja ja perustaja Kati Rauhaniemen mielestä bisneksessä ei merkkää sijainti, vaan osaaminen. Luovuus sijaitsee jokaisessa hetkessä, ajasta ja paikasta riippumattomasti.

“Mainosalalla pärjäävät toimijat, joilla on luovuutta, kokonaisstrategian tajua ja kykyä ymmärtää asiakkaan bisnestä. Nämä realiteetit eivät muutu, vaikka kohdemaata tai sijaintia olisi mikä tahansa. Suomen suurimmat mainostoimistot sijaitsevat tunnetusti Helsingissä. Vaikka täältä lähdetään usein töihin Kehä III:n sisäpuolelle, työhakemuksia satelee tasaisesti Do-tiin nykyään pääkaupunkiseudultakin. Olen huomannut viime vuosina muuttuneen trendin, että kun kyllästyään ruuhka-Suomeen, halutaankin muuttaa takaisin. Täällä hyvää uraa voi jatkaa samalla tasolla kuin muuallakin ja koko perheelle on tilaa hengittää.”

“Itse tarvitsen arkeeni ääripäitä, joihin Jyväskylässä on upeat mahdollisuudet. Yksinäiset aamuyön tunnit luonnossa mökillä antavat rauhaa ja tilaa uusille ajatuksille. Toisina aikoina kaipaan virikkeitä kaupunkien vilinää, kulttuuritarjonnasta ja tapaamalla tiiviisti ihmisiä. Täältä sujauttaa myös hetkessä Helsinkiin ja siitä maailmalle, matkailu on yksi voimavarani. Mutta kyllä luovuus on tila pään sisällä, ei sitä synny vain tiettyssä paikassa. Puitteet toki ruokkivat luovuutta - ja täällä niitä puitteita on.”

Millainen on kiva maailma, missä haluat elää. Miten Jyväskylä voisi näyttää mallia tässä?

“Sellaisessa maailmassa ihmiset ovat avarakatseisia ja kannustavia. Pitkästä työkokemuksestani johtuen minulle ei ole yltyöruusuksia haavekuvia. Mutta jos ihmiset toimivat kuten puhuvat ja hyvällä fiiliksellä, niin silloinhan kaikkien arki suttaantuu kivasti. Överiksi jos laitetaan, niin minun kivassa maailmassani kaikki olisi visuaalisesti kaunista, pelkistetyn tyylikästä, soljuen sujuvaa, nauraen elettyä...”

“Jyväskylä on monessa asiassa edelläkävijä. Ideansiemen on eri alojen johtohenkilöissä ja johtamisessa, niissä ketkä näyttävät lopulta uutta mallia muille. Meistä jokainen voi ottaa sen roolin, koska jokainen johtaa ainakin yhtä tahoja, itseään; “Minä Oy ja Ab” tekee valintoja omalla arvomaailmallaan. Kyse on perusasioista; kohtelet vierustoveriasi kuten odotat, että sinua kohdellaan, that’s it.”

Mikä puhuttaa sinua juuri nyt Jyväskylässä ja maailmalla?

“Työlasien läpi katsellessa talouden kokonaisvaltainen tilanne. Jenkit, Kreikka, Portugali. Ja myös Suomen uuden hallituksen säätämiset. Pohdin asioita laajemmin, koska siitä riippuu pientenkin yritysten menestyminen, jopa täällä Jyväskylässä. Mekin olemme tämän vuoden aikana hävinneet muutamia tarjouskilpailuja Intiaan eli maailma pienenee, globalisaatio kutistaa.”

“En ole kuitenkaan huolissani, tiedän meneillään olevan rahapolitiikan. Ja kun kurkistaa historiaan, tietää, että on selvitty vaikeistakin paikoista. Silloin vaaditaan tahtoa, vahvuutta ja osaamista. Lisäksi kun on puskuria takana ja maalaisjärkeä päässä, useimmista haasteista on mahdollisuus selvitä. On tehtävä selkeitä päätöksiä ja toimittava napakasti, eikä säikähtää stressissä joka rasahduksesta. Vahvat pärjää kuten eläinkunnassakin. Vahvuutta voi monella taholla jokainen meistä harjoittaa.”

Mitä muotoilulla ja luovuudella voidaan saavuttaa?

“Brändin arvon korotusta, menestystä, suurempaa tasetta yrityksiin. Toisessa päässä mielihyvää, iloa, nopeutta, voisin jatkaa pitkän listan... Luovuus on eteenpäin painava voima, joka tuo uusia näkökulmia. Muotoilulla taas voidaan vaikka piristää jokaisen ihmisen arkea, esimerkiksi valitsemalla itselle mieluisan värinen ja kuvioinen hammasharja, ne ovat muotoiltuja tuotteita.”

“Muotoilua on suurissa töissä ja pienissä asioissa. Muotoilua on yhtälailla muotoilla yrityksen persoona. Tästä asiasta tulisi luento, joten olkoon tuo aloituksena...”

Sinut palkittiin vuoden 2010 valtakunnallisena Yrittäjänaisena. Mikä on menestyksen salaisuus? Miten menestyä tulevaisuudessa?

“Ei me palkintojen takia töitä tehdä, mutta tokihan se on mukavaa, että osaamisesta annetaan tunnustuksia ja onnistumisen merkkejä matkan varrella. Vinkkeinä menestykseen voisin sanoa seuraavat: ole itse aidosti kiinnostunut, lue paljon kirjallisuutta ja lehtiä, ja rakenna dream team.”

“Yrityskuva muodostuu tulevaisuudessa entistäkin kovemmaksi tekijäksi, kun suuret ikäluokat alkavat jäädä eläkkeelle. Ennen yritykset valitsivat

työntekijänsä, mutta pian ollaan tilanteessa, missä työntekijät valitsevat työnantajansa. Yrityskuva ja maine ovat ratkaisevia tekijöitä, kun kovan luokan ammattilaiset valitsevat tulevia työnantajiaan. Tällaisten menestyvien yritysten brändin arvo näkyy myös taseessa. Toivottavasti yritykset heräisivät tähän tarpeeksi ajoissa – kyseessä kun on kilpailuetu.”

“Työtavat muuttuvat, kun nuoremmat sukupolvet siirtyvät yritysten johtoon. Nykypäivänä työtä tehdään tiimeissä ja verkostoissa. Tämä trendi ei ole varmasti ainakaan vähenemässä – tiedonjakaminen ja -käsittely tulee olemaan entistä tärkeämpää ja vaatii viestinnän sekä varsinkin uudenlaisia johtamisen taitoja. Kehoitän jokaista kasaamaan ympärilleen toimivan verkoston, ilman verkostoja harva menestyy.”

“Tulevassa asiakaskuntakin nuorentuu ja mainonnan ostaminen muuttuu. Tuntuu, että ainoa pysyvä tila on muutos ja siihen on sopeuduttava. On oltava edelläkävijä, jos haluaa menestyä. Koko markkinointiviestinnän kenttä on ollut kovassa murroksessa ja yrityksiä on kaatunut parin vuoden aikana taantuman kourissa. Oli huokaisun paikka, kun itse onnistuimme taantuman aikana kasvamaan yli 20% ja liiketoiminnan kokonaistulos kasvoi yli 40%, kun ala laski noin 18%. Me teimme sen mitä kehotamme muita tekemään; investoimme, kehitimme osaamista ja markkinoimme. Haluamme jatkossakin edustaa Keski-Suomessa mainonnan kovaa osaamista – täällä on luovuuteen ainakin hyvät puitteet!”

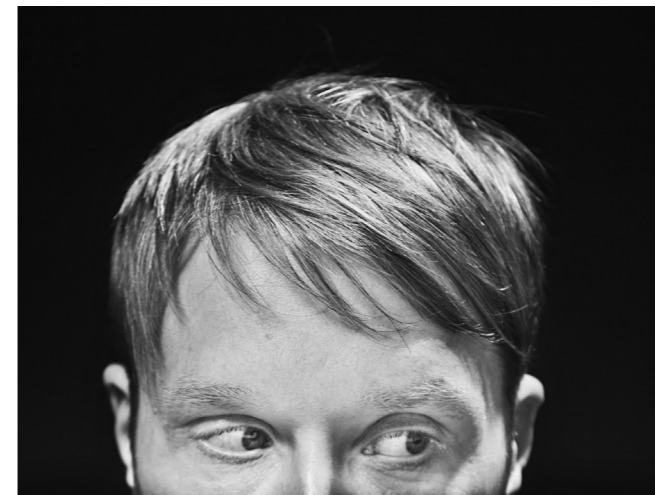
Kati Rauhaniemi on jyväskyläläisen mainostoimisto Dot Design Oy:n perustaja ja omistaja. Toimisto on aloittanut toimintansa 1997, jolloin Kati oli 22-vuotias. Henkilökuntaa toimistossa on 10 mainonnan ja viestinnän osaajaa. Kati palkittiin vuoden 2010 valtakunnallisena Yrittäjänaisena. Hän on myös JoRyn eli Keski-Suomen yritysten kehittämisen johtoryhmän jäsen ja varapuheenjohtaja.

KUUSI KIINNOSTAVAA SUUNNITTELIJAA

Tässä poiminta keskisuomalaisista suunnittelijoista, joilla on poikkeuksellisen vahva näkemys.

Antti Osara kuvaa luovaa työtään tehosekoittamiseksi. Paljon erilaista vaikuttimia sekoittajaan, kone päälle, kone seis ja maistellaan ja arvioidaan. Jos ei tullut hyvä, tehdään uusi sekoitus uusilla vaikuttimilla.

Jonas Hakaniemen tekee tällä hetkellä suurimman vaikutuksen se, millaisia lapsia ja nuoria täällä kasvaa - niilläkin eväillä mitä me heille tarjoamme.

Anne Saarikosken ja Janne Tynnismaan mielestä hyvä meininki Keski-Suomeen saadaan aikaan kun lahjakkuudet pistetään kasaan, kateus ja kyräily heitetään pois ja hyvä pannaam kiertämään.

Mainostoimisto Dot Design Oy:n toimitusjohtaja ja perustaja Kati Rauhaniemen mielestä luovuus ei katso sijaintia. Hän on huomannut viime vuosina trendin, että kun Helsinkiin Keski-Suomesta muuttaneet ovat kyllästyneet ruuhka-Suomeen, he haluavatkin muuttaa takaisin.

Katriina Lahtisen mielestä visiointikykyä, konseptoinen taitoa, muotoilun kautta tekemistä ja rohkeutta radikaaliinkin tekemiseen voisi olla Keski-Suomessa paljon, paljon enemmän.

Should I stay
or
should I go?

Teksti ja valokuvat: Viivi Ali-Löytty, Irma-Liisa Pyökkimies, Jarkko Könönen

“Jäisin varmasti Jyväskylään, jos täällä vain olisi töitä”, on yleinen vastaus, kun opiskelijoilta kysytään mielipidettä Jyväskylästä. Moni kuitenkin suhtautuu kaupunkiin välietappina, vain noin kolmasosa opiskelijoista muuttaa kirjansa Jyväskylään. Kun he eivät muuta kirjojaan Jyväskylään, he eivät myöskään osallistu poliittiseen vaikuttamiseen ja ovat seudun kehityksen kannalta lähes näkymättömiä. Hukataanko tällöin valtava määrä seudun kehittämisen voimavaroja?

Jos tahdomme tehdä innovaatiokeskittymän Keski-Suomeen, tulee meidän ymmärtää, että sitä ei taita yhdessä yössä. Jos realistinen aika-arvio on noin 10 vuotta, ovat silloin tämän päivän opiskelijat tulevaisuuden avainhenkilöitä. Ehkä juuri nyt olisi korkea aika arvioida uudelleen opiskelijoiden merkitys alueen tulevaisuudelle. Selvitimme, mitkä ovat nuorten mielestä keskeisimmät syyt seudulle jäämiselle ja seudulta lähtemiselle.

“Jyväskylä tuntuu olevan vähän sellainen välivaiheen kaupunki. Ei sellainen, missä eletään sukupolvien yli ja jonne juurrutaan. Mm. Helsingissä ja Pohjois-Suomessa huomaa ihan erilaista kotiseuturakkautta, eikä ihmiset osais es kuvitella asuvansa muualla. Se on jotenkin jännä, en oo kuullu että oikeen kukaan kokis samoin Jyväskylästä.”

Opiskelijakysely 2011

Mielipidettä Jyväskylästä on kartoitettu kevään 2011 mitaan opiskelijakyselyiden avulla. Ensimmäiseen kyselyyn (*Jyväskylä vetovoimaiseksi*) vastasi yhteensä 200 Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Jyväskylän ammattiopiston ja Jyväskylän yliopiston opiskelijaa. Toinen kysely (*Jyväskylä valmistumisen jälkeen*) koottiin ensimmäisen kyselyn vastausten pohjalta, ja siihen vastasi 544 opiskelijaa.

Should I stay...

Jyväskylä valmistumisen jälkeen -opiskelijakyselyn ensimmäisessä osiossa pyydettiin vastaajaa valitsemaan seitsemästä eri kategoriasta kustakin maksimissaan kolme tekijää, jotka saisivat hänet jäämään Jyväskylään opintojen jälkeen. Kategorioita olivat mielikuvat ja ilmapiiri, ympäristö ja sijainti, kaupunkiympäristö, liikenne, palvelut ja tapahtumat, harrastusmahdollisuudet sekä opiskelu, ammatinharjoittaminen ja liiketoiminta. Kussakin kategoriassa oli 10 eri tekijää. Jyväskylään jäämiseen vaikuttavia tekijöitä valittiin yhteensä 8742, josta TOP 10 -kohtien prosenttiluvut on laskettu.

TOP 10 Yleisimmät syyt, joiden takia opiskelijat voisivat kuvitella jäävänsä Jyväskylään valmistumisen jälkeen

1. Koulutusta vastaavat työpaikat 4,4 %
2. Viihtyisyys 4,2 %
3. Harrastusmahdollisuuksien monipuolisuus 3,9 %
4. Ulkoilureitit 3,4 %
5. Hyvät kevyen liikenteen väylät 3,4 %
6. Kaupungin koko 3,2 %
7. Tapahtumatarjonta ympäri vuoden 2,9 %
8. Kaupungin sijainti 2,9 %
9. Kulkuyhteydet muualle Suomeen 2,9 %
10. Asuinkustannukset 2,7 %

...or should I go?

Toisessa osiossa vastaajaa pyydettiin valitsemaan enintään kolme tekijää joka kategoriasta. Kategoriat olivat samat kuin ensimmäisessäkin vaiheessa. Näiden kategorioiden tekijät valittiin yhteensä 5899 kertaa, eli syitä Jyvä-

kylästä lähtemiselle löydettiin yhteensä vähemmän kuin Jyväskylään jäämiselle.

TOP 10 Yleisimmät syyt, joiden takia opiskelijat voisivat kuvitella lähtevänsä Jyväskylästä valmistumisen jälkeen

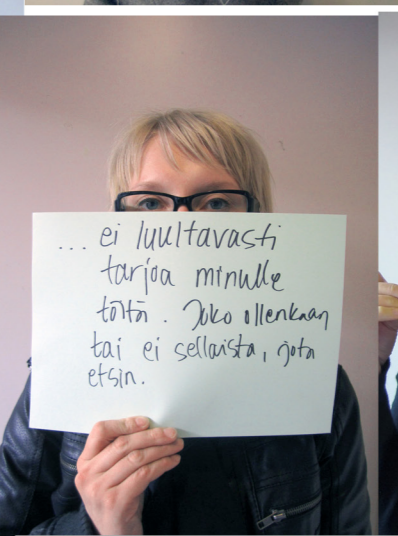
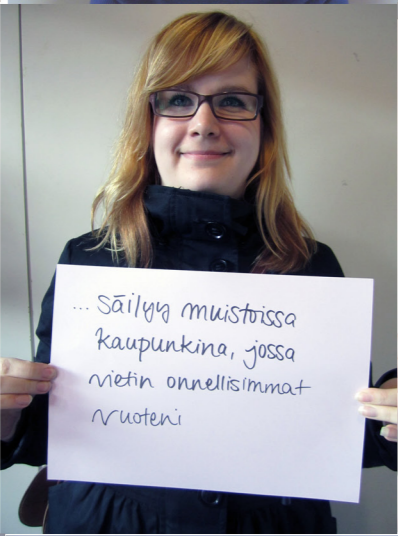
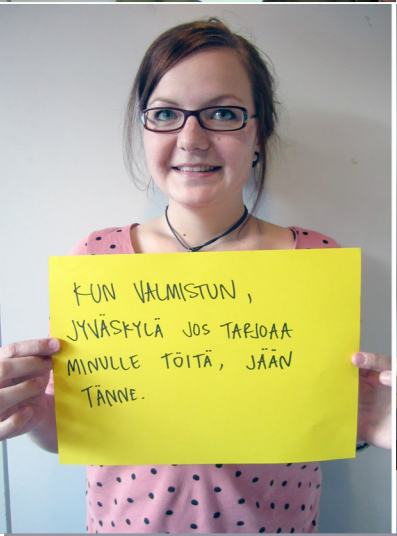
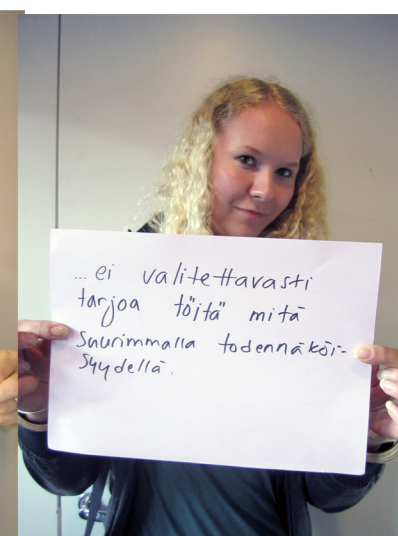
1. Koulutusta vastaavien työpaikkojen puute 6,6 %
2. Liikenteen kalleus 4 %
3. Homeinen kaupunki 3 %
4. Asuinkustannukset 2,9 %
5. Liian pienet piirit 2,9 %
6. Julkisen liikenteen nykyinen taso 2,9 %
7. Betoniviidakko 2,6 %
8. Kaupungin sijainti 2,5 %
9. Lähiöiden rapistuminen 2,4 %
10. Palveluiden yksipuolinen tarjonta 2 %

Vastaajat kertoivat ymmärtäneensä kahdella eri tavalla kyselyn osiot, joissa ensimmäisessä osiossa kysyttiin syitä jäädä Jyväskylään, ja toisessa osiossa kysyttiin syitä lähteä Jyväskylästä pois. Toiset ovat vastanneet kysymyksiin siitä näkökulmasta, mikä Jyväskylässä on jo nyt nykytilanteessa sellaista, että sen ansiosta paikkakunnalle voisi jäädä, ja toisessa osiossa on otettu kantaa nykyhetken syihin lähteä muualle. Toiset taas ovat ajatelleet, mitä Jyväskylässä pitäisi tulevaisuudessa olla, jotta paikkakunnalle haluaisi jäädä, tai mitkä tekijät toteutuessaan tulevaisuudessa saisivat lähtemään muualle.

Tulokset on tulkittu siten, että ensimmäisessä osiossa valittuja tekijöitä täytyy vastaajien mukaan olla Jyväskylässä nyt ja tulevaisuudessa, jotta opiskelijat voisivat ajatella jäävänsä paikkakunnalle valmistumisensa jälkeen.

Toisen osion tulokset on tulkittu samalla tavalla, eli valitut tekijät työntävät nyt jo pois Jyväskylästä, eikä valittuja tekijöitä haluta valmistumisen jälkeiseenkaan Jyväskylään.

Seuraavassa tarkastellaan opiskelijoiden vastauksia kategorioittain. Sekä lähtemiseen että paikkakunnalle jäämiseen vaikuttavista tekijöistä esitellään tässä kolme opiskelijoilta eniten ääniä saanutta. Suluissa esitetään jokaisen tekijän prosenttiosuus annetuista äänistä kategorian sisällä. Kategorioiden yhteydessä esitetyt sitaattit on kerätty Jyväskylä vetovoimaiseksi- ja Jyväskylä valmistumisen jälkeen -kyselyihin tulleista kommentista. Kaikki kategoriat ja niihin tulleet vastaukset ovat nähtävissä www.ks-x.fi -sivustolla.

Mitä tuumaavat kaupunginvaltuuston jäsenet?

Kaupunginvaltuuston jäsenet kertovat, miten Jyväskylä pyrkii sitouttamaan opiskelijoita, ja mitä pitäisi heidän mielestään tehdä, jotta opiskelijat jäisivät valmistuttuaan alueelle.

“Jyväskylä tarjoaa jatko-opiskeluja monelle, mikä on mielestäni hyvä asia. Sitoutuminen liittyy työhön. Asunto- ja täällä on ja palvelut kohtalaiset. Jos voisimme taata opiskelijoille heidän koulutustaan vastaavan työn, he jäisivät mielestäni tänne.”

Jouko Asikainen, Keskusta

“Luomalla tai edistämällä työpaikkoja, olemalla houkutteleva ja kilpailukykyinen vaihtoehto asumisen, työn, harrasteiden ja vapaa-ajan suhteen. Jyväskylä - kilpailukykyinen kaupunki, joka tarjoaa kannustavat mahdollisuudet elämiseen, yrittämiseen ja opiskeluun. Tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia eri elämänvaiheissa, turvata peruspalvelut kuntalaisille, parantaa kaupungin kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä ja vahvistaa työpaikkakehitystä.”

Jari Colliander, Keskusta

“Paikallinen värväys toimii liian huonosti. Olisi käytettävissä JYKES, innovaattorit, yliopiston yritysasiemies ynnä muut verkostot. Niiden tulisi olla aktiivisina toimijoina, jotta koulutukseen sitoutuneet varat eivät menisi muille seuduille. Myös ainejärjestöyhteistyö on tärkeää.”

Timo Fredrikson, KOK

“Parantamalla kaupungin työoloja ja rekrytointia. Työmahdollisuudet ovat heikot. Jyväskylän kaupunki ei ajattele riittävästi perheiden tarvekokonaisuutta.”

Asmo Maanselkä, KD

“Kannustamalla esimerkiksi edullisemmilla paikallisliikenteen lipunhinnoilla opiskelijoille, lähettämällä “Tervetuloa Jyväskylään” -paketit sekä yhteistyöllä opiskelijajärjestöjen kanssa, jotta Jyväskylästä muodostuu positiivinen mielikuva. Jyväskylä on ollut ja sen tulee olla koulutus-, kulttuuri- ja liikuntakaupunki.”

Jaakko Selin, KOK

“Jyväskylän tulee panostaa valmistuvien opiskelijoiden ohjaukseen esimerkiksi uusien yritysten perustamisessa. Omien yritysten perustaminen ja uusien ideoiden kehittäminen ja toteuttaminen antavat mahdollisuuden työhön missä vaan!”

Juha Venäläinen, KOK

“En ole havainnut Jyväskylältä samankaltaisia ponnisteluja lobbaamiseen kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudun kunnilla on ollut 1970-luvulta alkaen. Saatan olla väärässä!”

Vesa Väilä, Vas

Mitä tuumaavat liike-elämän asiantuntijat?

“Jyväskylä on lapsiystävällinen kaupunki, jossa peruspalvelut ovat kunnossa. Täällä on osaavaa porukkaa ja paikkakunnasta löytyy potentiaalia. Reaktor tosin työllistää opiskelijoita tai vastavalmistuneita harvoin, sillä konsulttityö vaatii kokemusta ja kyvykkyyttä. Opiskelijoiden onkin tärkeää osoittaa motivaationsa ja halunsa työskentelyyn, sillä ne ovat hyvien viestintätaitojen lisäksi avain työpaikkaan Jyväskylässä.”

Hermann Hyttiälä, johtava konsultti, Reaktor Innovations Oy

“Jyväskylään tarvitaan yrityksiä, jotka ovat kansainvälisiä tai ovat valmiita heti alusta lähtien kansainvälistymään. Täällä on erilaisia mahdollisuuksia, erinomaista osaamista ja hyvä tekemisen meininki. Yrityksissä on piilossa monia potentiaalisia työpaikkoja - täytyy vain saada osaajat ja yritykset löytämään toisensa. Myös opiskelijat voivat olla moottoreina yrityksissä ja yrittäjinä. Näin Jyväskylä menestyy jatkossakin.”

Satu Freyberg, johtaja, JYKESin kansainvälistymispalvelut

“Nuorekkuus ja dynaamisuus ovat Jyväskylän vahvuuksia, samoin korkea palvelutaso ja erittäin miellyttävä asuinympäristö. On vaikea luetella asioita, jotka eivät olisi hyvin täällä. Keskimaa on palveluntarjoaja ja palvelujen kautta omalta osaltaan kehittää Jyväskylän vetovoimaa. Oppilaitosyhteistyön ja opiskelijoille suunnattujen asiakasomistajaetujen avulla Keskimaa pyrkii sitouttamaan opiskelijoita Jyväskylään.”

Antti Määttä, toimitusjohtaja, Keskimaa

“Valmistuneilla voi olla useitakin syitä lähteä, moni varmaan lähtee työpaikan perässä. Jokunen voi mennä takaisin kotipaikkaan, mut siihen mä en oikein usko. Mikäli perhe ja työpaikka natsaa, niin tänne on hyvä jäädä. Mehän palkataan Descomille sekä kokeneita että ensim-

mäistä työpaikkaa hakevia. Tavoitteena on luoda joka kerta pysyvä työpaikka, ja töihin valitaan hyviä tyyppejä. Me arvostetaan IT-alalla harrastuneisuutta, opintosuorituksia ja opintoihin paneutumista. Kommunikaatiotaidot ja oma aktiivisuus auttavat työnhaussa.”

Juha Harju, toimitusjohtaja, Descom Oy

“Työmarkkinat vetävät pk-seudulle, Helsinki on sellainen magneetti. Jyväskylä toimipaikkana ja asuinpaikkana tarjoaa kuitenkin kehityshakuiselle ja matkustamaan valmiille asiantuntijalle todella hyvät edellytykset kehittyä viestinnän osaajana. Meditalle on tärkeää olla samassa kaupungissa vaativien asiakkaiden ja yhteisöviestinnän koulutuksen ja tutkimuksen kanssa. Toisaalta tänne ei saa jäädä siksi, että pelkäisi kilpailua muualla. Mukavuudenhalu on huono syy asettua tänne. Kova markkinakilpailu tekee hyvää tälle alueelle. Paikkakunta voi menestyä vain jos täällä on kunnianhimoisia, rohkeita ja uteliaita ihmisiä.”

Tiinu Wuolio, toimitusjohtaja, Medita Communication Oy

”Jyväskylään muutetaan opiskelemaan kaikkialta Suomesta mutta valmistumisen jälkeen muutetaan työn perässä täältä pois. Erityisesti muualta muuttaneet opiskelijat muuttavat valmistumisen jälkeen uudelleen. Yliopistolla on toki valtakunnallinen tehtävä kouluttaa osaajia koko maahan mutta ehkä hieman suurempi osuus maistereista ja osaamisesta voisi jäädä Keski-Suomen maakuntaan. Vastavalmistunut maisteri etsii tietysti sitä ensimmäistä työpaikkaa – ja työpaikka olisikin varmasti tehokkain tapa saada Jyväskylässä opiskellut jäämään tänne myös opiskelujen jälkeen. Tiiviit yhteydet työnantajien ja oppilaitosten välillä, hyvät harjoittelupaikat ja vaikkapa oman yrityksen perustamiseen kannustaminen voisivat helpottaa ensimmäisen työpaikan löytymistä.”

Signe Jauhiainen, kauppatieteiden tohtori, tutki väitöskirjassaan korkeakoulutetun työvoiman virtoja ja alueellisia työmarkkinoita Suomessa

“Vastavalmistunut maisteri etsii tietysti sitä ensimmäistä työpaikkaa – ja työpaikka olisikin varmasti tehokkain tapa saada Jyväskylässä opiskellut jäämään tänne myös opiskelujen jälkeen. Tiiviit yhteydet työnantajien ja oppilaitosten välillä, hyvät harjoittelupaikat ja vaikkapa oman yrityksen perustamiseen kannustaminen voisivat helpottaa ensimmäisen työpaikan löytymistä.”

Opiskelijaverstas

Opiskelijaverstas toteutettiin huhtikuussa 2011 Jyväskylän yliopiston Agora Centerissä parhaillaan käynnissä olevien Keski-Suomen innovaatiokeskittymän kärkihankkeiden yhteistyönä. Verstaaseen kutsuttiin Jyväskylän yliopistossa, Jyväskylän ammattikorkeakoulussa ja Jyväskylän ammattiopistossa opiskelevia nuoria. Tavoitteena oli tunnistaa niitä vetovoimatekijöitä, jotka saisivat nuoret paremmin jäämään Keski-Suomeen ja Jyväskylän seudulle opintojensa jälkeen. Samalla etsittiin näkökulmia tulevaisuuden kaupunkeihin: minkälainen voisi olla tulevaisuuden Jyväskylä, jos saisimme vapaasti päättää ja valita?

Keskeisimmät esille nousseet teemat olivat yhteisöllisyys ja positiivinen ajattelu. Opiskelijoiden odotukset liittyivät hyvään ja onnelliseen arkeen: terveyteen, työhön, ystävyyteen, puhtauteen ja lähipalveluihin. Tulevaisuus oli lähellä: esimerkiksi omalle parvekkeelle rakennetussa hyvinvointikeskuksessa (kasvimaineen ja puineen) – tai taloyhtiön yhteisissä tiloissa ja kaupungin ylläpitämässä verstaissa ja muissa itse tekemisen ja kohtaamisen mahdollistavissa tiloissa ja tapahtumissa.

Tulevaisuuskuviissa näyttäytyi aktiivinen kaupunki (tai pikemminkin kortteli), jossa ihmiset ovat aktiivisia, oma-toimisia, avuliaita ja yhteisöllisiä. Ensimmäisen ryhmän lopputuloksena syntyneen Ilosanommat -julkaisun voi yhdistää toisen ryhmän kaupunkikuvan taustalla olevaksi sosiaaliseksi mediaksi. Ihmiset tekevät ja tuottavat itse toisilleen.

Opiskelijaverstaasta tuloksena voidaan ehdottaa osallistavan kaupunkisuunnittelun kärkihanketta, jossa Jyväskylän kaupunkiseutua kehitetään pienemmissä kokonaisuuksissa kaupunkilaisia laajasti osallistavilla kehittämishankkeilla, joissa kehitetään sekä fyysistä että virtuaalista yhteisöllisyyttä.

Jyväskylän kaupunkiseudulle tulisi perustaa alueellisia positiivisuuskeskuksia, joihin palkattaisiin positiivisuusvalmentajia ja -tiimejä käynnistämään ja tukemaan sosiaalisuuden, yhteisen hyvän, talkoohengen, avuliaisuuden, vastavuoroisuuden, erilaisuuden arvostamisen, luottamuksen ja tiimijattelun kehittämistä. Näiden moniammatillisten tiimien tehtävänä olisi käynnistää ja tukea itse tekemistä, talkoita yms. yhteisöllisyyttä ja erilaisia ihmisten toisilleen tuottamia palveluja (kuten esimerkiksi kimpakyytejä, lähi-ruokapiirejä, kaupunkitaidetta, tapahtumia yms. pörinää).

On käynnistettävä alhaalta ylös aktivoivia prosesseja sekä myös investoitava näiden prosessien tuloksena syntyvien unelmien toteuttamiseen.

Hanke on kolmivaiheinen: ensimmäisessä vaiheessa kootaan positiivisuuskeskukset alueen toimijoista (viranomaiset, yhdistykset, yritykset ja aktiiviset kansalaiset) joissa kehitetään ensimmäiset toimintasuunnitelmat.

Toisessa vaiheessa nämä ehdotetut toimenpiteet toteutetaan.

Kolmannessa vaiheessa tuetaan positiivisuuskeskusten vakiinnuttamista osaksi Jyväskylän kaupunkiseudun arkipäivää. Tässä työvaiheessa positiivisuuskeskuksille voidaan mahdollisuuksien mukaan vastuuttaa myös hyvinvointipalvelujen tuottamista yhdessä julkishallinnon kanssa. Toteutuksessa voi yhdistyä kaupungin tuki ja talkoohenki. Lisäksi pitäisi panostaa lasten ja nuorten aktiviteetteihin, koulutukseen sekä kesätyöpaikkoihin ja työllistymiseen opintojen jälkeen.

Opiskelijaverstaasta veti ja tämän kuvauksen kirjoitti Olli Hietanen, josta tässä julkaisussa uttu otsikolla "Ennustaja".

“Tarvitaan positiivisuusvalmentajia ja -tiimejä käynnistämään ja tukemaan sosiaalisuuden, yhteisen hyvän, talkoohengen, avuliaisuuden, vastavuoroisuuden, erilaisuuden arvostamisen, luottamuksen ja tiimijattelun kehittämistä.”

X Selvitys

--> Mitä jos tunnustettaisiin ihan rehellisesti, että Jyväskylä on nuorten kaupunki?

Teksti: Viivi Ali-Löyty, Irma-Liisa Pyökkimies | Valokuva: Jarkko Könönen

Mitä jos Jyväskylä oikeasti ymmärrettäisiin nuorten kaupungiksi?

Jyväskylässä on asukkaita 130 816 (31.12.2010). Iältään 20–29-vuotiaita asukkaita on 24 311, eli 18,58 % jyväskyläläisistä. Jyväskylän suurimman ikäluokan muodostavat 22-vuotiaat jyväskyläläiset. Voidaan todeta, että Jyväskylä on kaksikymppisten kaupunki.

On mielenkiintoista, että asuintilastoissa näkyvät vain Jyväskylässä kirjoilla olevat henkilöt.

Jyväskylän yliopiston tutkinto-opiskelijoista vain 5506 eli 37,6 % on kirjoilla Jyväskylässä. (10.2.2011). Jyväskylän ammattiopiston opiskelijoista kirjoilla Jyväskylässä on 3004 eli 65,3 % (20.1.2011) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoista 3631 eli 53,5 % (3.6.2011).

Tämä tarkoittaa sitä, että Jyväskylässä asuu noin 12 000 kotipaikkakunnillaan kirjoilla olevaa opiskelijaa, jotka eivät näy kaupungin tilastoissa, eivätkä voi vaikuttaa äänestämällä asuinpaikkonsa poliittiseen päätöksentekoon. Näin he eivät myöskään voi saada opiskelijoiden etuja ajavia päättäjiä kunnallispolitiikkaan ja sitä kautta rakentaa kaupunkia näköisekseen, paremmin nuoria työllistäväksi ja tuoreita ideoita pursuavaksi.

Kaksikymppiset johtavat!

Jyväskylän suurimmat ikäluokat (31.12.2010):

1. 22-vuotiaat (2616 hlöä)
2. 21-vuotiaat (2505 hlöä)
3. 25-vuotiaat (2556 hlöä)
4. 24-vuotiaat (2553 hlöä)
5. 20-vuotiaat (2494 hlöä)
6. 26-vuotiaat (2442 hlöä)
7. 23-vuotiaat (2414 hlöä)
8. 27-vuotiaat (2408 hlöä)
9. 28-vuotiaat (2232 hlöä)
10. 29-vuotiaat (2091 hlöä)

Mukana laskuissa ovat vain Jyväskylässä kirjoilla olevat.

Joka viides kadun tallaaja opiskelee!

Opiskelijoita 2010
JAMK 7935 (6789*)
JAO 4399
JYU 14866 (12673*)
YHT. 27200 (23861*)

Valmistuneita 2010
JAMK 1634
JAO 1192
JYU 2458*

* = perustutkinto-opiskelijat

Nämä työllistivät opiskelijoita 2008

Jyväskylän yliopistosta vuonna 2008 valmistuneista useampi henkilö ilmoitti työllistyneensä seuraaviin Jyväskylässä toimiviin yrityksiin ja oppilaitoksiin:

Descom Oy, Digia Oyj, Haukkarannan koulu, JAMK, Jyväskylän kansalaisopisto, Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Jyväskylän yliopisto, Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri, Metso Paper Oy, Tieto Finland Oy ja Vapo Oy.

Jyväskylä - korkeasti koulutettujen työttömien kaupunki!

Korkeakoulutettujen työttömien yliopistotaustaisten työnhakijoiden määrä Keski-Suomessa on laskussa, kun taas ammattikorkeakoulu- ja ammatillisen korkea-asteen -taustaisten työttömien työnhakijoiden määrä on nousussa vuoteen 2009 verrattuna.

Yliopistosta valmistuneiden työttömyysprosentti oli 56 %, ammattikorkeakoulusta valmistuneiden 31 % ja ammatillisen korkea-asteen suorittaneiden 13 % Keski-Suomessa vuonna 2010.

Vuoden 2011 huhtikuussa Jyväskylässä oli 519 alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneita työttömiä työnhakijoita. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita työttömiä työnhakijoita oli 499, eli yhteensä Jyväskylässä oli korkeakoulututkinnon suorittaneita työttömiä työnhakijoita 1018, joista vastavalmistuneita oli 128.

Täällä todennäköisesti törmäät nuoriin

Asuinalueet, joilla eniten 20-29-vuotiaita:
Kirkkopuiston alue (1139) 42,78 %
Ainolanranta (1125) 34,94 %
Ylioppilaskylä (861) 76,20 %
Lutakko (860) 34,31 %
Tapionkadun alue (819) 36,07 %
Keltinkeskus (762) 26,88 %
Nousukadun alue (602) 33,24 %
Pupuhuhta (511) 23,27 %

Asuinalueet, joilla suhteellisesti eniten 20-29-vuotiaita:
Ylioppilaskylä (861) 76,20 %
Aseman alue (529) 68,17 %
Savela (130) 67,71 %
Aren aukio (284) 47,49 %
Asemakatu (424) 45,64 %
Kantti (259) 45,04 %
Kirkkopuiston alue (1139) 42,78 %

Jyväskylän asuinalueet, joissa eniten asukkaita ja 20-29-vuotiaiden osuus asukasmäärästä:
Ainolanranta (3220) nuoria 34,94 %
Keski-Palokka (2862) nuoria 13,31 %
Keltinkeskus (2835) nuoria 26,88 %
Ritopohja (2822) nuoria 11,27 %
Kirkkopuiston alue (2663) nuoria 42,78 %
Pupuhuhta (2540) nuoria 23,27 %
Lutakko (2506) nuoria 34,31 %

Mukana laskuissa ovat vain Jyväskylässä kirjoilla olevat.

Viidenneksi ja neljänneksi eniten!

Kesähaussa 2010 Jyväskylän yliopistoon haki opiskelemaan yhteensä 8647 henkilöä. Eniten hakijoita oli Keski-Suomesta, 22,4 % (1943). Toiseksi eniten, 13,9 % (1207), hakijoita oli Uudeltamaalta, ja kolmanneksi eniten, 9,0 % (777), hakijoita oli Pirkanmaalta. Vähiten hakijoita oli Ahvenanmaalta (0 %), Itä-Uudeltamaalta (0,8 %) sekä Pohjanmaalta (1,3 %). Opiskelemaan päässeistä 26,4 % (579) oli Keski-Suomesta, 11,2 % (246) Uudeltamaalta ja 9,5 % (209) Pohjois-Savosta. Vähiten Jyväskylän yliopistoon pääsi hakijoita Ahvenanmaalta (0 %), Itä-Uudeltamaalta (0,7 %) sekä Pohjanmaalta (1,0 %).

Jyväskylän yliopistoon oli keväällä 2011 8,63 hakijaa jokaista aloituspaikkaa kohden, mikä on 17,9 % enemmän kuin vuonna 2010. Hakijoita aloituspaikkaa kohden oli viidenneksi eniten Suomen yliopistoista. Jyväskylän ammattikorkeakouluun oli 4,85 ensisijaisia hakijoita yhtä aloituspaikkaa kohden. Kasvua edellisvuodesta on 2,3 %. Ensisijaisia hakijoita aloituspaikkaa kohden oli neljänneksi eniten Jyväskylän ammattikorkeakoulussa muihin ammattikorkeakouluihin verrattaessa.

Tarvitaanko Jyväskylään vielä lisää vetovoimaa?

2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen 20-29-vuotiaiden tulomuuttohuippu Jyväskylään oli vuonna 2007, jolloin heitä muutti Jyväskylään 3895. 20-29-vuotiaiden tulomuutto on kasvanut tasaisesti vuodesta 2000 lähtien vuoteen 2007 asti, poikkeuksena vuosi 2001, jolloin Jyväskylään muuttaneita oli peräti 3864. Vuoden 2007 huipun jälkeen tulomuutto on kääntynyt laskuun, ja vuonna 2009 muuttaneita oli 3812.

Vuosien 2000-2007 aikana 20-29-vuotiaiden lähtömuutto on kasvanut tasaisesti lukuun ottamatta vuotta 2002, jolloin pois muuttaneita oli 2751, ja vuonna 2007 muuttajamäärä oli lisääntynyt reilulla tuhannella, eli muuttaneita oli jopa 3780. Vuoden 2007 jälkeen lähtömuutto kääntyi laskuun siten, että vuonna 2009 pois muuttaneita oli enää 3521.

Jyväskylä on saanut muuttovoittoa joka vuosi 20-29-vuotiaiden muuttoliikkeestä 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Eniten muuttovoittoa tuli vuonna 2001, jolloin nettomuutto oli 941, ja vähiten muuttovoittoa tuli vuonna 2005 nettomuuton ollessa ainoastaan 98. 2000-luvun alkuvuosina muuttovoitto on ollut selkeästi huomattavampi (vuonna 2003: 627) kuin loppuvuosina (vuonna 2009: 191).

Mukana laskuissa ovat vain Jyväskylässä kirjoilla olevat.

Lähteet: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän yliopisto, Neittaanmäki, P. & Ärje, J. 2011. Suomen ja Keski-Suomen korkeakoulutetut työttömät koulutusaloittain ja -asteittain, Opetushallituksen rekisterit / HS 22.4.2011, Tilastokeskus, Jyväskylän työ- ja elinkeinotoimisto.

X Kulttuuri + hyvinvointi

--> Voiko kulttuuria käyttää terveyden edistämiseen?

KULTTUURILÄÄKETTÄ

ANNOSTUS: 3 TUNTIA KULTTUURIA VIIKOSSA. NAUTITAAN ENNEN NUKKUMAAN MENOÄ. KUURIN AIKANA VÄLTETTÄVÄ LIALLISTA KOTISOHVALLA KÄPERTYMISTÄ. TUOTE SISÄLTÄÄ IDEOITA JA INSPIRAATIOITA AIHEUTTAVIA AINESOSIA JA VOI AIHEUTTAA PYSYVÄÄ TOIMELIAISUUTTA JA MUITA POSITIIVISIA SIVUVAIKUTUKSIA.

Teksti: Pirkko Korhonen | Valokuvat: Jarkko Könönen

Tiesitkö, että masentunut henkilö voi musiikkiterapialla vähentää tarvitsemaansa pillerilääkitystä tai että aivoinfarktipotilas voi kuntoutua nopeammin kuuntelemalla mielimusiikkiaan? Kulttuuria hyödynnetään yhä enemmän ihmisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Kulttuuria kuluttavat miehet ovat todistetusti onnellisempia kuin kulttuuria kuluttamattomat. Varmaan sama koskee naisiakin. Kannattaisiko etsiä uusi harrastus joltain kulttuuri- tai taidealalta? Voit elää jopa pitempään, mikäli harrastat kulttuuria. Ollessasi surullinen, voit hakea lohtua musiikista. Voit säädellä muutenkin mielialojasi musiikin avulla, rauhoittua tai kiihtyä.

Viime vuosina on alettu puhua yhä enemmän hyvinvoinnista, siitä on tullut muotiasana, jota jotkut jo karsastavatkin. Hyvinvointi ymmärretään nykyään aikaisempaa laajemmin fyysisen terveyden lisäksi myös henkiseksi ja sosiaalisesti terveydeksi tai hyväksi elämäksi, tyytyväisyyden tilaksi, joka lisää onnellisuuttamme.

Liikunnan terveyttä edistäviä vaikutuksia tuskin kukaan enää kyseenalaistaa. Kulttuurin kuluttamisella on monin tutkimuksin todettu olevan meihin ihmisiin samankaltaisia vaikutuksia kuin liikunnallakin. Siinä missä liikunta vaikuttaa ensisijaisesti fyysiseen, kulttuuri ja taiteet vaikuttavat enemmänkin henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiimme. Ja nämä kaikki ovat tärkeitä osasia hyvän elämänlaadun ja onnellisuuden lisäämiseen.

Jyväskylä on kulttuurin, liikunnan, koulutuksen ja hyvinvoinnin kaupunki. Jyväskylässä on paljon teknologista osaamista hyvinvoinnin alalta. Miten kulttuurin ja liikunnan merkitys osana hyvinvoinnin edistämistä saataisiin yhä vahvemmin Keski-Suomessa näkyväksi palveluksi, joista jokainen asukas kaupungissamme pääsisi osalliseksi? Miten saataisiin syntymään uudenlaista yrittäjyyttä hyvinvoinnin toimialalle? Kuinka erilaisissa yhdistyksissä ja

järjestöissä toimivien hyvinvoinnin asiantuntijoiden osaminen saataisiin paremmin näkyville?

Tanssitaiteilija Teija Häyrynen kertoo, että tanssia kohdataan yhä useammin perinteisen tanssisalin ja näyttämön ulkopuolella. Tanssi on astunut ihmisten pariin ja arkeen eli sinne, mistä se on alkujaan lähtenytkin. Tanssilähtöisillä palveluilla viitataan toimintaan, joka tapahtuu esimerkiksi hoitotyössä, sosiaalialalla tai kasvatustyössä. Teija on esiintynyt tanssitaiteilijana sekä tanssinut ikääntyvien päiväkeskusten ja vuodeosastojen asukkaiden kanssa parin vuoden ajan.

Kokemukset ovat olleet koskettavia, positiivisia ja opettavaisia.

“Olen kiitollinen omaisten ja hoitohenkilökunnan osoittamasta luottamuksesta. He ovat pyytäneet tanssimaan duetto - jota nimitän Käsiens tanssiksi - saattohoidon vaiheissa olevien asukkaiden kanssa. He ovat kokeneet tanssin hyväksi ja lohduttavaksi”, Teija kertoo.

“Itselleni Käsiens tanssi merkitsee koskettavaa vanhuksen kohtaamista liikkeen ja kehon kautta. Tanssi syntyy vuorovaikutuksessa, jossa tanssin molemmat osapuolet ovat sekä vastaanottajia että antajia. Raja tanssittajan ja tanssittavan välillä häviää. Koen todeksi useiden tutkimusten tulokset siitä, että taide ja itseilmaisu voimaannuttavat ihmistä. Soveltava tanssi voi parantaa elämänlaatua ja hyvinvointia tukemalla osallistujien omaa luovaa ilmaisua. Rohkaiseva ympäristö, nähdäks tuleminen, erilaisuuden hyväksyminen ja yhdessä tanssimisen ilo antavat voimavaroja osallistujien arkeen.”

VIISI KIINNOSTAVAA KULTTUURIA HYVINVOINTIIN SOVELTAVAA HENKILÖÄ.

Nämä henkilöt soveltavat kulttuuria ihmisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Professori Jaakko Erkkilä toimi musiikki- ja psykoterapeutina ennen siirtymistään Jyväskylän yliopiston palvelukseen. Erkkilän ideoma hyvinvointiklinikka soveltaa musiikkiterapiassa saatua kokemusta terveysongelmien ennaltaehkäisyyn.

Hanne Laitinen, kulttuuriluotsikoordinaattori sanoo, että kulttuurivälipalat kuuluvat kaikkien arkeen samoin kuin juoma ja liikkuminen. Antoisinta taideannosten yhdessä nauttimisessa on uusien ideoiden löytäminen ja ilo toistenkin oivalluksista.

Marjo Tiainen-Niemistö soittaa ja laulaa ja pitää muutenkin meteliä, mutta aivan erityisesti ääntä syntyy kun puhe on taidekasvatuksen hyväatekevistä vaikutuksesta. Lapsi joka altistuu taiteen ja kulttuurin roiskeille, voi saada elinikäisen immuniteetin tylsyyttä ja pahoinvointia vastaan.

Tanssitaiteilija Teija Häyrynen kertoo, että tanssia kohdataan yhä useammin perinteisen tanssisalin ja näyttämön ulkopuolella. Tanssi on astunut ihmisten pariin ja arkeen eli sinne, mistä se on alkujaan lähtenytkin.

Tiina Mattila vetää Laululla elämänlaatua –toimintaa päiväkeskuksissa vanhuksille. Toiminnan ydinajatuksena on osallistavuus, interaktiivisuus, kuntouttavuus; toisin sanoen vanhuksien elämänlaadun kohottaminen laulun, musiikin, liikkeen ja luovuuden avulla.

Miten luovaa prosessia tulisi projektoida?

Teksti: Mikko Pitkänen | Valokuva: Jarkko Könönen

Rajoittaako nykyisen mallinen projektijohtaminen luovuutta ja innovaatioiden syntyä? Voisiko innovaatioita syntyä paremmin, jos kehitettäisiin uusia ihmislähtöisiä projektijohtamisen malleja?

Projektit ovat tulleet kaikille elämäalueille. Halusimme tai emme. Mikä on elämän tarkoitus? Hyvä elämä? Miten saamme projektoitua hyvän elämän? Projektijohtaminen on aina perustunut kontrolliin ja komentoon. Projekti on toimintatapa, joka alistaa tehtävät tiukkaan kontrolliin. Tämä ei toimi elävässä elämässä tai luovassa työssä. Kukaan ei halua sitä.

Luovaa työtä tehdään seuraavalla kaavalla: halu x kyky = tulos. Kykyä löytyy, kun ihminen saa tehdä työkseen sitä, missä on paras. Halua löytyy, kun motivaatio, tahtotila ja tekemisen meininki on kohdallaan. Tulosta syntyy kun kaksi edellistä kerrotaan keskenään.

Projektijohtamisen tavoitteena on tehdä annettu työ määrättyssä ajassa, sovitussa laajuudessa ja olemassa olevin resurssein. Tätä osataan mitata. Sitä mitä projekti antaa minulle ihmisenä, tai miten se kehittää yhteisöllisyyttä ja onnellisuutta on vaikeampi kontrolloida. Kukaan ei rakastu, jos sanotaan, että tuossa on sinulle kumppani. Järjestyttävät avioliitot ovat historiaa.

Mikäli haluamme rakentaa elävää verkottunutta inno-

vaatiokeskittymää, jossa syntyy myös tuloksia, meidän tulee rikkoa siiloja ja vakiintuneita toimintamalleja. Tässä työssä projektitoiminnan säännöt täytyy osata, kuten jazz muusikon täytyy osata nuotit ja teoria, että hän pystyy improvisoimaan. Tuloksekasta projektijohtamista on joskus verrattu taiteilijan virtuositeettiin. Ehkä meidän tulisi miettiä uusia ihmislähtöisiä projektijohtamisen malleja.

Dynaaminen, eli ajan mukana muuttuva, ekosysteemi ei perustu byrokraatiaan vaan adhokratiaan. Se luo uutta, sen sijaan, että se tyytyisi tuottamaan vain sovitut tulokset. Se toimii hetkessä, sen sijaan, että se eläisi aikoja sitten päätetyn aikataulun mukaan. Se on tavoitteellista ja tuottavaa, mutta ottaa huomioon henkiset ja aineelliset resurssit, eli toiminnan keskiössä olevan ihmisen. Tämä on hyvän elämän toimintamalli ja sen vieminen projekteihin on tärkeämpää, kuin projektien tuominen elämäntilanteeseen.

Mikko Henrik Pitkänen toimii hankepääällikkönä tutkimushankkeiden koordinaatioyksikössä Jyväskylän yliopiston Agora Centerissä.

Miten innovaatiokeskittymä toimii?

Teksti: Seppo Risku | Valokuva: Jarkko Könönen

Monesti innovaatiot mielletään otsikon mukaisesti toimivaksi vempoleeksi, joka tuottaa sen omistajalle taloudellista hyötyä. Tekniset tuotteet ja ratkaisut ovat usein osoittautuneetkin mahtaviksi ilmiöiksi, sitä en voi kiistää. Haen kuitenkin mielessäni jotakin muuta.

Innovaatiokeskittymää tukevat keihäänkärkihankkeet ovat luoneet minulle mahdollisuuksia sukeltaa innovaatioiden maailmaan monesta eri ikkunasta. Yksi tällainen ikkuna on ollut yhteistyön tiivistäminen alueen aktiivisten ihmisten kanssa. Tämä työ on tuottanut monia mahdollisuuksia tehdä asioita toisin. Tällainen uusien toimintatapojen löytäminen on osa sosiaalista innovaatiota. On siis idea jostakin yhdessä tekemisen muodosta, joka jalostuu sellaiseksi, minkä avulla voidaan asioita tehdä mielekkäämmiin, hauskemmiin ja tuottavampiin.

Tuottavuus ja tehokkuus ei siis välttämättä tarvitse "hampaat irvessä" -toimimista, vaan mielekkyyden kautta syntyy tulokseksi jotakin uutta ja hyvää. Tieteen tekemisen kautta asiaa voisi tarkastella interventiotutkimuksen avulla, jossa uusi tutkimustieto viedään eri koulutusasteiden kautta käytäntöön siten, että se palvelee esimerkiksi ihmisten pahoinvoinnin lieventymistä mielekkäämmiin ottaen entistä enemmän huomioon palveluiden käyttäjän. Toisaalta innovaatiokeskittymän toimintaa kuvastaa yksittäisen toimialan rajoissa tehtävä huippututkimus ja sen vaikutus toimialan kehittymiseen, kiinnostavuuteen ja yritysten kehittymiseen alueella.

Innovaatiokeskittymä toimii mielestäni niin, että alueella toimivat ihmiset jalostavat syntyviä ideoitaan yhdistämällä tarvittavaa tietoa uudella tavalla. Tähän jalostamiseen tarvitaan erilaisia tukitoimia. Nämä tukitoimet ovat enemmän uuden tiedon lähteiden näyttämistä ja ihmisten oman aktiivisuuden herättämistä kuin holhoamista. Innovaatiokeskittymän toiminta tästä näkökulmasta on siis eräänlainen alusta, jossa yritysten, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden, julkisorganisaatioiden ja kansalaisjärjestöjen sekä käyttäjien välisessä monenkeskeisessä yhteistyössä syntyy uusia ideoita ja jopa innovaatioita.

Innovaatiokeskittymä toimii siis alueen ihmisten vuorovaikutuksen kautta. Tässä ei ole oikeastaan mitään ihmeellistä, vaan kyse on enemmän tahdosta tehdä asioita yhdessä. Mielestäni asian tekee merkitykselliseksi sellaiset rohkeat valinnat, joiden avulla voitaisiin paikallisesti vaikuttaa isojen haasteiden, siis maailmanlaajuistenkin kysymysten ratkaisemiseksi. Mikä on sinun mielestäsi sellainen iso haaste, johon voit ja haluat paikallisesti vaikuttaa?

Seppo Risku toimii Jyväskylän Yliopiston Agora Centerissä Innovaatiokeskittymää tukevien keihäänkärkihankkeiden projektipääällikkönä.

KELTAISTA!

Teksti: Ville Keränen, Jarkko Könönen | Valokuva: Jarkko Könönen

Miksi parhaat ideat usein epäonnistuvat? Avainsana on mielenmallit. Monkey Business kehittää mielenmallipeliä, jolla organisaatioiden luovuutta ja oppimista voidaan parantaa tehokkaasti ja parhaat ideat saadaan onnistumaan.

Millainen mielenmalli sinulla on oppimisesta?

Pipsalle oppiminen merkitsee uusien asioiden löytämistä, tutkimista, innostumista, iloisia asioita. Tuijalle oppiminen tuo mieleen ilkeän peruskoulun opettajan, jonka tunneilla opeteltiin ulkoa kertotaulua. Pipsalla ja Tuijalla on hyvin erilainen mielenmalli oppimisesta.

Kuvitellaan että he olisivat työkavereita suunnittelutoimistossa ja heidän tehtävänsä on kehittää uudenlaisia oppimisen välineitä. Luultavasti Pipsan ja Tuijan yhteistyö kariutuisi jo alkumetreillä erimielisyyksiin eivätkä kummankaan keksimät tuoteideat, olivat ne kuinka loistavia tahansa, ota toteutuakseen.

Erimielisyys tuskin johtuu kateudesta toisen parempaa ideaa kohtaan, vaan siitä, että he eivät ole keskustel-

leet siitä millaisena he näkevät oppimisen.

Ihmisillä on mielenmalleja monista asioista ja ne saattavat erota merkittävästi toisten ihmisten mielenmalleista. Harvoin edes läheisimmän työkaverin kanssa tulee keskusteltua, millä tavalla tämä näkee asian, jonka parissa kumpikin on touhunnut jo pitkän tovin. Monet mielenmallit ovat syvällä päässä ja pidämme niitä selviöinä. Ajatellaan, että kaikki muut näkevät tietyn asian samanlaisena kuin minä ja kun ei näekään, eikä asiasta keskustella, syntyy yleensä konflikteja jotka estävät hyviäkin ideoita toteutumasta.

Peter Senge, oppiva organisaatio-käsitteen luoja, sanoo mielenmallien olevan suuri syy siihen, miksi hyvätkin ideat on vaikea viedä käytäntöön.

Vaarallista on, jos mielenmalleja ei tiedosteta, koska ne vaikuttavat mei-

dän päivittäiseen toimintaan. Siksi mielenmalleista on tärkeää keskustella. Monet mielenmallit rajoittavat ajattelumme ja toimintamme tuttuihin raameihin ja kaavoihin.

Olisi tärkeää, että pystyisimme tiedostamaan erilaisten mielenmallien olemassaolon, tarkastelemaan niitä puolueettomasti ja kyseenalaistamaan niitä tarvittaessa.

Yhtiö nimeltään Monkey Business kehittää ja tuotteistaa parhaillaan mielenmallien tarkasteluun mielenmallipeliä, jota pelataan eri kokoisissa ryhmissä. Mielenmallipelissä nostetaan omia mielenmalleja yhdessä tarkasteltaviksi ja keskustelu etenee nopeasti kiehtovalle tasolle osallistujien kuitenkään kiusaantumatta. Peli on osoittautunut erittäin tehokkaaksi välineeksi ajatusristiriitojen selvittämisessä ja soveltuu siten erinomaisesti eri kokoisten organisaatioiden sisäisen dynamiikan ja ryhmäluovuuden kasvattamiseen. Kuvassa Tatu Tuohimetsä, Janne Roiha ja Ville Keränen.

